

บทที่ ๓

วิเคราะห์เสียงใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ในการวิเคราะห์เสียงใน เพลงกราวใน สามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

๓.๑. สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

๓.๒. รายละเอียดการวิเคราะห์

๓.๒.๑ สังคีตลักษณ์

๓.๒.๒ จังหวะ

๓.๒.๓ ช่วงเสียง

๓.๒.๔ รูปแบบเพลงเดี่ยวกราวใน

๓.๒.๕ การใช้เมื่อดพราย กลวิธี

๓.๓. สรุปท้ายบท

๓.๑. สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

๓.๑.๑ สัญลักษณ์แทนเสียง

ในการวิเคราะห์เสียงใน เพลงกราวในสามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้โน้ตระบบตัวอักษรไทย (ค ร ม ฟ ช ล ท) และใช้ระบบนิ้วปีในเสียงต่ำสุด(เสียงด้อย)จนถึงเสียงปีในเสียงสูงสุด(เสียงแหบ)ได้ดังนี้

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการบันทึกโน้ตแบบบรรทัดเดียว และใช้อักษรย่อในการบันทึกดังนี้

เสียง	เรด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร
เสียง	มีด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ม
เสียง	ฟาด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟ
เสียง	ซอลด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซ
เสียง	ลาด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ล
เสียง	ทีด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ท
เสียง	โดด้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ด
เสียง	เรกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร
เสียง	มีกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ม
เสียง	ฟากลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟ
เสียง	ซอลกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซ
เสียง	ลากกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ล
เสียง	ทีกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ท
เสียง	โดกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ด
เสียง	เรแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร
เสียง	มีแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ม
เสียง	ฟาแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟ
เสียง	ซอลแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซ
เสียง	ลาแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ล
เสียง	ทีแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ท
เสียง	โดแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ด
เสียง	เรหวนลม	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร

ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเสียงที่ใช้ในการบันทึกโน้ตให้ตรงกับเสียงที่บรรเลง โดยเสียงแรกที่ใช้ในการขึ้นเพลงคือเสียง โด ในกลุ่มเสียงปี่จุมลุด คร ม x ซ ล x ในระดับเสียงนอก

๓.๑.๒ สัญลักษณ์แทนระดับเสียง ในการดำเนินทำนองการวิเคราะห์ที่กำหนดใช้
สัญลักษณ์ตัวอักษร แทนทางระดับเสียง ๗ ทางดังนี้

๑. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๑	ฟ ช ถ x ค ร x = ระดับเสียงเพ็ญออกลาง
๒. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๒	ช ถ ท x ร ม x = ระดับเสียงใน
๓. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๓	ถ ท ค x ม ฟ x = ระดับเสียงกลาง
๔. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๔	ท ค ร x ฟ ช x = ระดับเสียงเพ็ญออบน
๕. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๕	ค ร ม x ช ถ x = ระดับเสียงนอก
๖. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๖	ร ม ฟ x ถ ท x = ระดับเสียงกลางแหบ
๗. กลุ่มเสียงปัญจมูลที่ ๗	ม ฟ ช x ท ค x = ระดับเสียงขวา

๓.๑.๓ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกกลวิธีพิเศษ

การสะบัด ๓ เสียง	ใช้สัญลักษณ์	(xxx)
การสะบัด ๒ เสียง	ใช้สัญลักษณ์	(xx)
การขยี้	ใช้สัญลักษณ์	xxxx
การครั่นนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	$x^{(x)(x)(x)}$
การครั่นลม	ใช้สัญลักษณ์	$x^{(xxx)}$
การหวนลม	ใช้สัญลักษณ์	$x \text{ } \overbrace{\hspace{1cm}}^{\hspace{0.5cm}} x$
การโหยลม	ใช้สัญลักษณ์	$x \text{ } \underbrace{\hspace{1cm}}_{\hspace{0.5cm}} x$
เสียงควง	ใช้สัญลักษณ์	x(ตัวดำ)
การพรมนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	$x \text{ } \text{~~~~~}$
การชะงักลม	ใช้สัญลักษณ์	x''

๓.๑.๔ ศัพท์สังคีตที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นี้
เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับผู้ที่ศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะทางดนตรีไทย (ศัพท์สังคีต) ที่
ใช้ในการวิเคราะห์เพลงเดี่ยวกราวใน ดังต่อไปนี้

๑. สะบัด ๓ เสียง หมายถึง การบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในการบรรเลงทำนองเก็บอีก ๑
พยางค์ ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าจะสอดแทรกตรงไหน การบรรเลงสะบัดนี้ผู้บรรเลง
จะต้องบรรเลงสามลูกติดกัน

๒. สะบัด ๒ เสียง หมายถึง การบรรเลงที่บรรเลงคล้ายกับการสะบัด ๑ เสียง หากเป็นเพียงการบรรเลงแทรกพยางค์โดยความรวดเร็วเพียง ๒ เสียง

๓. ขยี้ หมายถึง เป็นการบรรเลงเพื่อเพิ่มเสียงแทรกแซงให้มีพยางค์ถี่ขึ้น ไปจากการเป่าเก็บอีก ๑ เท่า การบรรเลงขยี้ จะบรรเลงทั้งประโยคของเพลงหรือจะบรรเลงสั้นยาวเพียงไรแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นและความเหมาะสม วิธีการบรรเลงขยี้ที่ท่านผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยบางท่านเรียกว่าการบรรเลง “เก็บหกชั้น” แต่ในการเดี่ยวปี่กราวในทางนี้ มีการขยี้เป็นช่วงสั้น ๆ เท่านั้น

๔. ครั้นนิ้ว เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงอีกอย่างหนึ่งเพราะเสียงนี้มีการกดรูนิ้วที่เหมือนกันแต่ให้เสียงที่ออกมาแตกต่างกันกล่าวคือผู้บรรเลงต้องมีทักษะการใช้ลมที่พิสดารคือมีการบังคับลมให้แผ่วลงและแรงขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งยังต้องใช้วิธีการเกร็งบริเวณหน้าท้องเพื่อให้เสียงลมที่ครั้นออกมาชัดเจนยิ่งขึ้นพร้อมกันนั้นนิ้วชี้ที่ปิดรูอยู่ก็ต้องปิดและเปิดให้พอดีกับลมที่ครั้นออกมาด้วย

๕. ครั้นลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ที่คล้ายคลึงกับการครั้นลม แต่ไม่ต้องปิดเปิดนิ้วสลับกันเหมือนครั้นนิ้ว

๖. หวนลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงที่ผู้บรรเลงจะต้องบังคับลมจากเสียงใดเสียงหนึ่งให้โหยขึ้นไปหาเสียง เร โดยผู้บรรเลงจะต้องใช้ลมที่ได้จากการเกร็งหน้าท้องและบีบลมที่แก้มเข้าช่วยกัน

๗. โหบลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงที่ผู้บรรเลงจะต้องบรรเลงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยการค่อย ๆ เบาแรงลมลงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ

๘. เสียงควง คือเสียงที่ได้จากการกดนิ้วพิเศษและมีระดับเสียงคล้ายกับเสียงปกติ

๙. พรมนิ้ว คือการปิดเปิดนิ้วอย่างรวดเร็วในเสียงใดเสียงหนึ่งเพื่อให้เสียงที่ออกมามีลักษณะถี่ ๆ และละเอียดคล้ายการกรอของเครื่องดี

๑๐. การชะงักลม คือการเป่าเสียงใดเสียงหนึ่งด้วยลมสั้น ๆ

๓.๒.๒.๒ จังหวะหน้าทับ

จากการสัมภาษณ์ทัศนัย พิณพาทย์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจังหวะหน้าทับในเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในดังต่อไปนี้

“เดี่ยวกราวในเนี่ยนะ เป็นเพลงที่พิเศษในเรื่องจังหวะหน้าทับอยู่ก็คือเวลาที่นำมาบรรเลงเดี่ยว จังหวะหน้าทับเขาจะไม่ตีแบบเพลงกราวในหรือกะ เขาจะใช้หน้าทับเพลงกลมหรือว่าเพลงกราวนอกมาตี เพราะว่าเดี่ยวกราวในนี้เป็นเพลงที่มีจังหวะที่ไม่ตายตัว มีความยืดหยุ่นได้ เป็นเพลงประเภทลูกโยน ซึ่งถ้าใช้หน้าทับเพลงกราวในจังหวะจะยิ่ง เขาเลยใช้หน้าทับกลมจะเหมาะสมกว่า เพราะว่าหน้าทับกลมมีความกระชับ เลยมะสมกับการมาใช้ในเดี่ยวกราวใน ในการบรรเลงทางเดี่ยวนะ จะใช้หน้าทับกลองทัด คือหน้าทับที่ดีเพลงกลมและกราวนอก ถ้าเป็นปี่พาทย์เดี่ยวเขาก็จะใช้กลองสองหน้าดี แต่ถ้าพวกเครื่องสายเดี่ยวเขาก็จะใช้โทน-รำมะนาดีแทน”

(ทัศนัย พิณพาทย์, สัมภาษณ์, ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

หน้าทับเพลงกราวนอกและเพลงกลม ซึ่งใช้ในการตีประกอบการเดี่ยวกราวใน

กลองทัด	----	--- ค้อม	-- ค้อม -	- ค้อม - ค้อม
---------	------	----------	-----------	---------------

๓.๒.๓ ช่วงเสียง

ในการเดี่ยวปี่ในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์มีช่วงเสียงที่กว้างมาก ตั้งแต่ระดับเสียงต่ำเกือบสุดจนถึงระดับเสียงสูงเกือบสุดของปี่ใน ดังนี้

ช่วงเสียงที่ใช้ ซ ล ทุ ต ุ ร ม ฟ ซ ล ท ค ร ม ฟ ซ ล ทุ ค ร

๓.๒.๔ รูปแบบเพลงเดี่ยวกราวโน

เพลงเดี่ยวกราวโน ประกอบด้วยรูปแบบที่สำคัญด้วยกัน 2 ส่วน ได้แก่

๓.๒.๔.๑ ส่วนที่เป็นลูกโยน

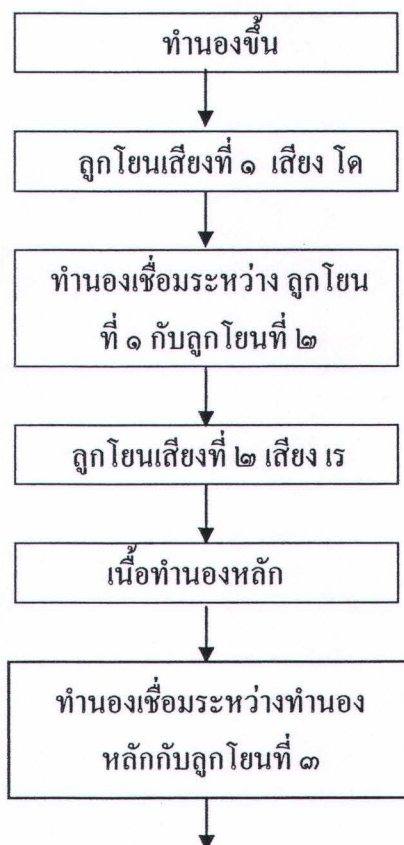
๓.๒.๔.๒ ส่วนที่เป็นเนื้อเพลง

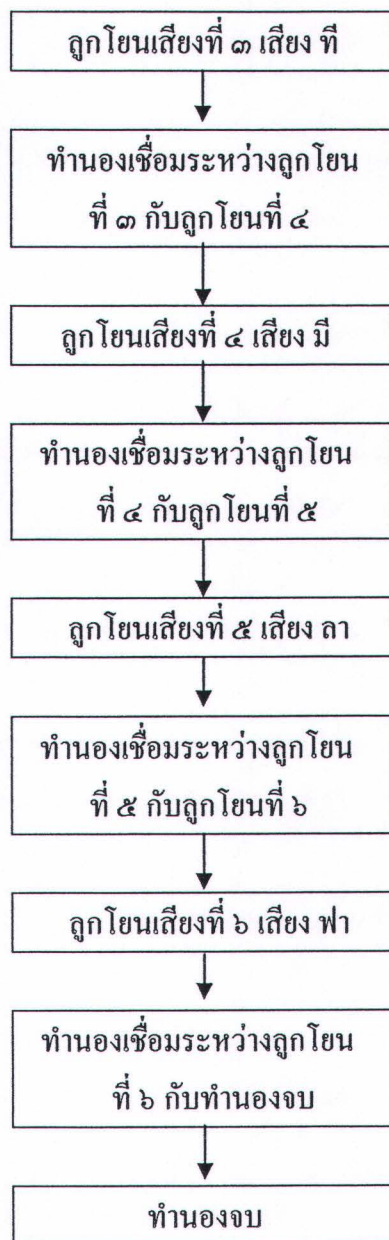
๓.๒.๔.๑ ส่วนที่เป็นลูกโยน

ประกอบด้วยลูกโยนทั้งหมด ๖ โยนด้วยกัน ซึ่งในแต่ละกลุ่มโยนนั้นมีการประดิษฐ์ทำนองเพลงที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นทางที่ครูจำเนียรได้คิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ขึ้นมาได้อย่างประณีตบรรจง

๓.๒.๔.๒ ส่วนที่เป็นเนื้อเพลง

เดิวยปีในเพลงกราวโนสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นั้น มุ่งองค์ประกอบในส่วนที่เป็นเนื้อเพลง แบ่งออกเป็น ๒ ท่อน ซึ่งในระหว่างลูกโยนและเนื้อเพลงมีการคิดประดิษฐ์ตกแต่งในส่วนที่เป็นทำนองอื่นๆประกอบอยู่ด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นตำแหน่งของลูกโยนเนื้อเพลง และทำนองที่เป็นตัวเชื่อมให้บทเพลงมีความไพเราะ สามารถแสดงตามโครงสร้างได้ดังต่อไปนี้

๓.๒.๕ การใช้เม็ดพราय กลวิธี

ในการศึกษาเดี่ยวปี่ในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ที่ละบรรทัด โดยใช้โน้ตแบบไทยเข้าช่วยในการนำเสนอเพลง ซึ่งกำหนดให้แต่ละบรรทัดมี ๘ ห้อง ซึ่งในทำนองแต่ละบรรทัดผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วนคือ ส่วนแรกห้องที่ ๑ ถึงห้องที่ ๔ จะเรียกว่า วรรคทำ และส่วนที่สองห้องที่ ๕ ถึงห้องที่ ๘ เรียกว่า วรกรับ ดังภาพประกอบด้านล่าง

วรรคทำ				วรกรับ			

ทำนองขึ้นต้นของกลุ่มลูกโยนที่ 1

บรรทัดที่ ๑

---ซ	---ด	-ซ-ค	-ท-ค	-มริ์ดริ์ม	-ซ-ริ	--(มริ์ด)	-ท-ค
------	------	------	------	------------	-------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ขึ้นต้นเคี้ยวกราวในด้วยการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นลงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือเริ่มจากเสียง ซ ในห้องแรกแล้วค่อย ๆ ไต่ขึ้นในห้องที่ ๒ จากนั้นในห้องที่ ๓ ตั้งต้นที่เสียง ซ แล้วไต่ขึ้นเป็นเสียง ค ในห้องที่ ๔ ไต่ลงมาเป็นเสียง ท ซึ่งเป็นเสียงหลุม(นอกบันไดเสียง) จากนั้นไต่ขึ้นย้อนกลับไปเป็นเสียง ค อีกครั้ง ในวรรคครั้งนี้จึงเป็นการใช้กลวิธีการดำเนินทำนองแบบไต่เสียงขึ้นลง ทั้งนี้ยังมีการใช้เสียงนอกบันไดเสียงเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายมากขึ้น

ในส่วนของวรรคครั้งนี้ถูกตกสำคัญยังอยู่ที่เสียง ค แต่มีการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเพิ่มขึ้นมาคือการขยี้เสียงสูง ๕ เสียงในห้องที่ ๕ ซึ่งการขยี้ในระดับเสียงสูงจัดเป็นกลวิธีการบรรเลงขั้นสูงสำหรับปี่ใน เพราะการขยี้ในระดับเสียงสูงนั้นผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำทั้งเสียงและมีการบังคับลมที่พอดีพอดีจึงจะทำให้เสียงขยี้ที่ออกมาไม่เพี้ยน และเสียงขยี้ ๕ เสียงอันนี้ยังเป็นสะพานเชื่อมเพื่อให้กระสวนทำนองกระโดดไปบรรเลงในเสียงสูงได้อย่างกลมกลื่น นอกจากนี้ยังมีการใช้กลวิธีการสับัดเสียงสูง ๓ เสียงในห้องที่ ๖ และจบประ โยคด้วยเสียง ค ซึ่งเป็นเสียงหลักของโยนที่

๑

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง และ การสับัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๒

-ร-ม	-ช-ล	ชรชค	-ท-ค	-มฺริคฺรฺม	ชฺมฺ”-ริ	~~~~~ --(มฺริค)	-ท-ค
------	------	------	------	------------	----------	--------------------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

บรรทัดที่ ๒ ยังคงถูกตกสำคัญเหมือนกับบรรทัดแรกคือเสียง ค แต่มีการเพิ่มทำนองให้มีความหลากหลายขึ้นโดยในวรรคทำใน ๒ ห้องแรกนั้นมีการเพิ่มทำนองขึ้นให้ซับซ้อนมากกว่าบรรทัดที่ ๑ แต่ยังคงถูกตกเดิมคือเสียง ล ส่วนในห้องที่ ๓ มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกระโดดคือ เสียงขึ้นอยู่ที่เสียง ช แล้วกระโดดลงไปเสียง ร จากนั้นกลับมาที่เสียง ช อีกครั้งแล้วจึงกระโดดไปเสียง ค การดำเนินทำนองดังกล่าวนี้ผู้บรรเลงจะต้องใช้ลมให้ถูกต้องและพอดีเพราะเสียง ช และเสียง ร นั้นกดนิ้วเหมือนกันแต่ใช้ลมต่างกันดังนั้นหากใช้ลมไม่ถูกจะทำให้เสียงปีที่ออกมาเพี้ยนได้อย่างง่ายดาย ส่วนในห้องที่ ๔ มีทำนองเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑

ในส่วนของวรรครับนั้นมีการใช้กลวิธีพิเศษคล้ายกับวรรครับในบรรทัดที่ ๑ แต่มีการเพิ่มทำนองขึ้นมาอีกคือการขยี้ ๗ เสียงในวรรคที่ ๕-๖ แล้วตามด้วยกลวิธีพิเศษอีกหนึ่งอย่างคือการหยุดชะงักลมในเสียง ม หลังจากนั้นมีการใช้กลวิธีพิเศษคือการพรมนิ้วในเสียง ร ส่วนห้องที่ ๗ และ ๘ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑ ทั้งทำนองและถูกตก

กลวิธีพิเศษที่พบ

ขยี้ ๕ เสียง, การชะงักลม, การพรมนิ้วและการสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๓

-รรม	-ช-ด	-รริถ	-ท-ด	-ม-ถ	-ช-ริ	--(มริค)	-ท-ด
------	------	-------	------	------	-------	----------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ด x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓ นี้ยังคงอยู่ในเสียงหลักเดิมเหมือนกับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมาแต่มีการเพิ่มทำนองและกลวิธีพิเศษขึ้นคือ มีการใช้เสียงควง ร ในห้องแรก และเสียง ริ ควงในห้องที่ ๓ ทำให้เพิ่มความยากและให้ทำนองมีมิติเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในเสียงควง ริ นั้นผู้บรรเลงต้องมีความพร้อมในด้านกำลังลมเป็นอย่างดีเพราะจะต้องใช้ลมมากกว่าปกติเนื่องจากเสียงดังกล่าวต้องเปิดรูนิ้วหมดทุกนิ้วซึ่งการเปิดนิ้วดังกล่าวจะให้เสียง ค ตรง แต่ถ้าหากเบ่งลมให้หนักขึ้นกว่าเดิมก็จะได้เสียง ริ ดังกล่าว และในห้องที่ ๔ ยังคงใช้กลวิธีพิเศษเหมือนกับบรรทัดที่ ๑ และ ๒

ในส่วนที่เป็นวรรครับนั้นยังคงมีการดำเนินทำนองไปในแนวเสียงสูงเหมือนกับ ๒ บรรทัดแรก แต่ในบรรทัดนี้มีทำนองที่ไม่ซับซ้อนเท่ากับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมา โดยห้องที่ ๕ นั้นมีการดำเนินทำนองจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง จากนั้นใช้วิธีพิเศษคือการสะบัดในห้องที่ ๗ ส่วนในห้องที่ ๘ มีทำนองเหมือนกับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมา

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง, การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๔

-รรม	-ช-ด	-มริครมิ	-ริ-ด	-ท-ด	-ช-ม	--(มรด)	-ท-ด
------	------	----------	-------	------	------	---------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ด x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔ ยังคงเสียงสำคัญเสียงเดียวกันกับ ๓ บรรทัดที่ผ่านมาแต่มีการเพิ่มกลวิธีการบรรเลงพิเศษขึ้นมาดังนี้คือ มีการใช้เสียงควง ร ในห้องที่ ๑ จากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นเสียงสูงในห้องที่ ๒ และมีการใช้กลวิธีการขยี้ ๕ เสียงในห้องที่ ๓ ส่วนในห้องที่ ๔ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบแบบไต่ลงสืบเนื่องมาจากโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ ๓ คือเสียง ม ดังนั้นในห้องที่ ๔ ของบรรทัดนี้จึงใช้เสียง ริ เป็นตัวเชื่อมมาหาเสียง ค แตกต่างจาก ๓ บรรทัดก่อนที่ใช้ตัว ท เป็นตัวเชื่อม

ในวรรคแรกของบรรทัดที่ ๔ นั้นมีกระสวนทำนองลงมาทางเสียงต่ำโดยใช้โดยมีการใช้เสียง ท เป็นสะพานเชื่อมจากนั้นมีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบได้เสียงลงจากเสียง ท ในห้องที่ ๕ แล้วมาสะบัดลง ๓ เสียงในบรรทัดที่ ๗ จากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบได้ขึ้นมาหาเสียง ค ในวรรคที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง, การขยี้ ๕ เสียง, การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๕

---ร	-ร-ม	-ล-ม	-ซ-ล	---ค	ทศวรรค-ซ	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ค
------	------	------	------	------	----------	---------------------------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕ นี้มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงและมีการตกแต่งทำนองโดยใช้เสียงควง ร ในห้องที่ ๒ และมีการดำเนินทำนองแบบได้ลงไปหาเสียง ม ในห้องที่ ๓ และมีการดำเนินทำนองแบบได้ขึ้นไปหาเสียง ล ในห้องที่ ๔

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองไล่จากต่ำไปหาเสียงสูง โดยมีการใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๔ เสียงในห้องที่ ๖ ซึ่งได้ใช้เสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดมาเป็นตัวเชื่อมให้ทำนองมีความสมบูรณ์และมีการใช้กลวิธีพิเศษคือครั้นนิ้วในเสียง ล ในห้องที่ ๗ ซึ่งกลวิธีการครั้นนิ้วนี้เป็นวิธีการบรรเลงปีโนขึ้นสูงอีกอย่างหนึ่งเพราะเสียงนี้มีการกดครั้นนิ้วที่เหมือนกันแต่ให้เสียงที่ออกมาแตกต่างกัน กล่าวคือผู้บรรเลงต้องมีทักษะการใช้ลมที่พิสดารคือมีการบังคับลมให้แผ่วลงและแรงขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งยังต้องใช้วิธีการเกร็งบริเวณหน้าท้องเพื่อให้เสียงลมที่ครั้นออกมาชัดเจนยิ่งขึ้นพร้อมกันนั้นนิ้วชี้ที่ปิดรูอยู่ก็ต้องปิดและเปิดให้พอดีกับลมที่ครั้นออกมาด้วย หลังจากครั้นลมในห้องที่ ๗ แล้วยังมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ค ในห้องที่ ๘ โดยการบรรเลงเสียงโหยนั้นผู้บรรเลงให้ลมมีลักษณะที่ต่อเนื่องจนเสมือนว่าเป็นลมเดียวกันสามารถทำได้โดยการกระแทกลมออกจากลำคอแรงกว่าปกติเล็กน้อย

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง, การขยี้ ๔ เสียง, การครั้นนิ้ว, การหวนลม

บรรทัดที่ ๖

---ร	-มรรครม	---ซ	-ลัมมัล	---ล	-ลัม	---ล	---ล
------	--------------------	------	--------------------	------	-----------------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖ มีกระสวนทำนองไล่จากต่ำไปสูง ในห้องที่ ๑ ขึ้นที่เสียง ร และใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงสลับกับขึ้น ๕ เสียงไปหาเสียง ม ในห้องที่ ๒ ส่วนในห้องที่ ๓ เสียงขึ้นอยู่ที่เสียง ซ และใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงสลับกับขึ้นแบบข้ามเสียง ๕ เสียงไปหาเสียง ล

เริ่มบรรทัดด้วยเสียง ล ในห้องที่ ๕ จากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้น ไปหาเสียง ค ในห้องที่ ๖ และตกที่เสียง ซ ท้ายห้อง จากนั้นได้ทำนองไปในทางสูงในห้องที่ ๗ และ ๘ คือเสียง ล และ ค

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๗

---	---	---	---ท	---	---	---	---ร
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----------------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือ เสียงขึ้น ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดแต่นำมาใช้เป็นเสียงสำคัญทั้งนี้ก็เพื่อความหลากหลายของท่วงทำนองในวรรคทำหลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้น ไปหาเสียง ร ซึ่งเป็นเสียงควง จะสังเกตเห็นว่าในบรรทัดนี้จะต้องหวนเสียงจาก ท ไปหา ร ในลักษณะที่ยาวเป็นพิเศษดังนั้นผู้บรรเลงจะต้องค่อย ๆ บีบลมจากเสียง ท ไปหาเสียง ร อย่างช้า ๆ เพื่อให้พอดีกับจังหวะซึ่งค่อนข้างยาวกว่าปกติ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การหวนลม

บรรทัดที่ ๘

---ร	-มรรหม	ซ-ลัมซ	--ลัม	---	---	---	---ร
------	--------	--------	-------	-----	-----	-----	------

บรรทัดที่ ๙

---ร	--มรรหม	-ซ-ลัมซ	--ลัม	---	---	---	---ร
------	---------	---------	-------	-----	-----	-----	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๘ และ ๙ มีลักษณะที่เหมือนกันคือ วรรคทำและวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือในส่วนที่เป็นวรรคทำนั้นเริ่มต้นที่เสียง ร ในห้องแรก จากนั้นใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๕ เสียงในห้องที่สอง หลังจากนั้นเริ่มตั้งเสียงใหม่ที่เสียง ซ ในห้องที่ ๓ แล้วตามด้วยวิธีการขยี้ ๔ เสียงในห้องเดียวกัน จากนั้นในห้องที่ ๔ คือเสียง ลัม ซึ่งทั้งสองเสียงนี้ต้องคั่นลมจากหน้าห้องและล่าคอให้แรงกว่าการเป่าเสียงปกติเล็กน้อยเพื่อให้เสียงที่ออกมาไม่เพี้ยน หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนเสียงไปหาเสียง ร ในห้องที่ ๘ ของวรรครับ ซึ่งจะต้องหวนลมให้พอดีกับจังหวะ

และเนื่องจากในสองบรรทัดนี้เป็นการบรรเลงในระดับเสียงสูงซึ่งต้องใช้ทักษะการบังคับลมที่พิเศษกว่าการเป่าในระดับเสียงกลางและเสียงต่ำ ดังนั้นผู้เป่าต้องผ่านการฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดีจึงจะเป่าได้อย่างไม่ผิดเพี้ยน

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง, การขยี้ ๔ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๑๐

---ซ	--ลัมซ	--ลัม	---ร	---ซ	--ลัมซ	--ลัม	---ร
------	--------	-------	------	------	--------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๐ มีการดำเนินทำนองและกระสวนทำนองที่เหมือนกันทั้งวรรคทำและวรรครับ นั่นคือมีกระสวนทำนองที่มีลักษณะไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงทั้งสองวรรค โดยเริ่มห้องที่ ๑ ด้วยเสียง ซ หลังจากนั้นใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๔ เสียงในห้องที่ ๒ หลังจากนั้นปิดท้ายประโยคด้วยวิธีการเป่าสองเสียงติดกันแล้วหวนขึ้นไปหาเสียง ร หลังจากนั้นจึงเริ่มวรรครับด้วยทำนองและวิธีพิเศษที่เหมือนกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๔ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๑๑

---ซ้	---	--ทำซ้ลทำ	---ร้	---	---	---	---ล้
-------	-----	-----------	-------	-----	-----	-----	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๑ ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยเริ่มห้องแรกด้วยเสียง ซ้ แล้วประคองเสียงให้หนึ่งไว้จนถึงห้องที่ ๓ จึงใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้แบบลงแล้วขึ้น ๕ เสียงและหลังจากนั้นจึงหวนลมจาก ทำ จากห้องที่ ๓ ไปหาเสียง ร้ ในท้ายห้องที่ ๔ จึงหมดวรรคทำ

ในวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงแบบหวนลมต่อเนื่องจากวรรคทำคือ เสียง ร้ ในห้องที่ ๔ จากนั้นประคองเสียงดังกล่าวให้หนึ่งแล้วค่อย ๆ โยหลมลงมาหาเสียง ล้ อย่างช้า ๆ ให้พอดีกับจังหวะกลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การหวนลม, การโยหลม

บรรทัดที่ ๑๒

---	---	---	---ซ้	---	---	---	--ล้ล้ล้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๒ มีกระสวนทำนองที่เชื่อมต่อกันระหว่างวรรคทำกับวรรครับคือมีลักษณะกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในวรรคทำนั้นเป็นการบรรเลงเสียงต่อเนื่องมาจากเสียง ล้ ในห้องที่ ๔ ของบรรทัดที่ ๑๑ โดยลากเสียงดังกล่าวยาวมาจนถึงห้องที่ ๓ ของบรรทัดที่ ๑๒ หลังจากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นเสียง ซ้ ในห้องที่ ๔ หลังจากนั้นลากเสียง ซ้ ยาวไปหาวรรครับและประคองเสียงไว้จนถึงห้องที่ ๘ จึงใช้วิธีการบรรเลงขยี้แบบสับ ๔ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓

---	---	---	---ซู่	---	---	---ลัซ	มีซู่ลัซลั
-----	-----	-----	--------	-----	-----	--------	------------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๓ มีกระสวนทำนองที่คล้ายกับบรรทัดที่ ๑๒ คือมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง แต่ในวรรครับของบรรทัดที่ ๑๓ นั้นมีการเพิ่มเติมรายละเอียดของทำนองให้มีความซับซ้อนมากขึ้นในท้องที่ ๘ และ ๙ นั่นคือการขยี้แบบกระโดดและแบบสับ ๘ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๘ เสียง

บรรทัดที่ ๑๔

---	---	---	---ซู่	---	---	---	--ลัซลั
-----	-----	-----	--------	-----	-----	-----	---------

ในบรรทัดที่ ๑๔ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๒

บรรทัดที่ ๑๕

---	---	---	---ซู่	---	---	---ลัซ	มีซู่ลัซลั
-----	-----	-----	--------	-----	-----	--------	------------

ในบรรทัดที่ ๑๕ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๓

บรรทัดที่ ๑๖

---	---ซู่	---	--ลัซลั	---	---ซู่	---	--ลัซลั
-----	--------	-----	---------	-----	--------	-----	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงทั้งวรรคทำและวรรครับ โดยเริ่มวรรคทำด้วยเสียงต่อเนื่องจากบรรทัดที่ ๑๕ แล้วเปลี่ยนเป็นเสียง ซ ในท้องที่ ๒ จากนั้นประคองเสียงไว้ แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองขยี้แบบสับ ๔ เสียงในท้องที่ ๔ จบท้ายประโยคด้วยเสียง ล หลังจากนั้นประคองเสียง ล เอาไว้ แล้วเริ่มวรรครับด้วยวิธีเดียวกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๗

----	--(ซัดล์)	--(ซัดล์)	--ซ่ม	----	----	----	----
------	-----------	-----------	-------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

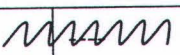
ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๑๖ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัด หลังจากนั้นสะบัดแบบเดิมอีกครั้งในห้องที่ ๓ แล้วจึงปิดท้ายวรรคทำนองด้วยทำนองที่ไล่ลงมาจาก ซ แล้วจบด้วยเสียง ม จากนั้นลากเสียง ม ยาวไปจนหมดวรรคแล้วต่อเนื่องไปจนถึงบรรทัดที่ ๑๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๑ เสียง

บรรทัดที่ ๑๘

----	----	----	---ร 	----	----	--มรซ่ม
------	------	------	--	------	------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๘ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้มีการบรรเลงต่อเนื่องมาจากการขึ้นเสียงในบรรทัดที่ ๑๗ โดยลากเสียงมาจากบรรทัดดังกล่าวจนถึงห้องที่ ๔ ในวรรคทำนองจึงเปลี่ยนเป็น เสียง ร โดยเพิ่มวิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วเพื่อให้เสียงที่ออกมามีลักษณะที่หวานขึ้น หลังจากนั้นพรมนิ้วยาวไปจนถึงวรรคครบ แล้วจึงขยี้แบบสับ ๔ เสียงในห้องที่ ๘ หลังจากนั้นลากเสียง ม ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๑๙

กลวิธีพิเศษที่พบ

การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๕

---	---	---	---รื 	---	---	(มรืท)-รื	--มรืซมื
-----	-----	-----	---	-----	-----	-----------	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

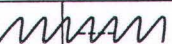
ลักษณะการดำเนินงาน

ในบรรทัดที่ ๑๕ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้มีความคล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๔ แต่มีการดำเนินงานที่ซับซ้อนขึ้นในห้องที่ ๗ และ ๘ ของวรรครับ คือมีการเพิ่มวิธีการบรรเลงแบบ สะบัดลงในห้องที่ ๗ โดยถูกสุดท้ายของการสะบัดตกที่เสียง ท ซึ่ง เป็นเสียงนอกบันไดทั้งนี้ก็เพื่อความหลากหลายของท่วงทำนอง แล้วตามด้วยเสียง รื ที่ท้ายห้อง หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการบรรเลงแบบเดียวกันกับห้องที่ ๘ ของบรรทัดที่ ๑๔ คือขยี้แบบสับ ๔ เสียง แล้วลากเสียงยาวไปบรรทัดที่ ๒๐

กลวิธีพิเศษที่พบ

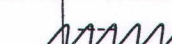
การพรมนิ้ว, การสะบัด ๓ เสียง, การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๒๐

---	---	---	---รื 	---	---	มรืซมื
-----	-----	-----	--	-----	-----	--------

ในบรรทัดที่ ๒๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๔

บรรทัดที่ ๒๑

---	---	---	---รื 	---	(มรืท)-รื	-มรืซมื
-----	-----	-----	---	-----	-----------	---------

ในบรรทัดที่ ๒๑ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๕

บรรทัดที่ ๒๒

---	--(รุ่ม)	--(รุ่ม)	--รัด	---	---	---	---
-----	----------	----------	-------	-----	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๑ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัด หลังจากนั้นสะบัดแบบเดิมอีกครั้งในห้องที่ ๓ แล้วจึงปิดท้ายวรรคทำนองด้วยทำนองที่ไล่ลงมาจาก ร แล้วจบด้วยเสียง ค จากนั้นลากเสียง ค ยาวไปจนหมดวรรครับแล้วต่อเนื่องไปจนถึงบรรทัดที่ ๒๓

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๒๓

---	---	---	---ท	---	---	---	--(มึด)
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๓ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้เป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องจากการลากเสียงยาวของบรรทัดที่ ๒๒ แล้วมาเปลี่ยนเป็นเสียง ท ในห้องที่ ๔ จากนั้นลากเสียง ท ยาวไปจนถึงวรรคทำ และใช้วิธีการบรรเลงแบบสับคลง ๓ เสียงในห้องที่ ๘ หมดท้ายประโยคด้วยเสียง ค แล้วลากเสียงยาวส่งไปบรรทัดที่ ๒๔

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๒๔

----	----	----	---ท	----	----	-- <u>มรดัม</u>	---(รด)
------	------	------	------	------	------	-----------------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๔ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในวรรคทำนองต่อเนื่องมาจากการลากเสียง ค ขาวมาจากบรรทัดที่ ๒๓ หลังจากนั้นลากขาวต่อเนื่องมาจนถึงห้องที่ ๔ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ท แล้วลากเสียงดังกล่าวขาวไปจนถึงวรรครับ แล้วขยี้แบบลงแล้วขึ้น ๕ เสียง แล้วจบด้วยเสียง ม ในห้องที่ ๗ แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบสะบัดลง ๒ เสียงในห้องที่ ๘ ซึ่งจบด้วยเสียง ค หลังจากนั้นลากเสียง ค ขาวต่อเนื่องเพื่อส่งไปยังบรรทัดที่ ๒๕

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๒๕

----	----	----	---ท	----	----	----	--(มรด)
------	------	------	------	------	------	------	---------

ในบรรทัดที่ ๒๕ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๓

บรรทัดที่ ๒๖

----	----	----	---ท	----	----	-- <u>มรดัม</u>	---(รด)
------	------	------	------	------	------	-----------------	---------

ในบรรทัดที่ ๒๖ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๔

บรรทัดที่ ๒๗

---	-ท-(มฺรึด)	-ท-(มฺรึด)	---ท	---รฺ	---	---	---ล
-----	------------	------------	------	-------	-----	-----	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๖ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียง แล้วตามด้วยการสะบัดลง ๑ เสียงหมดท้ายห้องด้วยเสียง ค ส่วนในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเดียวกันกับห้องที่ ๒ หลังจากนั้นขึ้นเสียง ค แล้วเปลี่ยนเป็นเสียง ท ในห้องที่ ๔ แล้วใช้กรรบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ร ในห้องที่ ๕ ของวรรครับแล้วจึงค่อย ๆ โหยเสียงลงมาเสียง ล ในห้องที่ ๘ แล้วประคองเสียงเดิมไว้ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๒๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๑ เสียง, การหวนลม, การโหยลม

บรรทัดที่ ๒๘

---	---	-ล”-(ลล)	---รฺ	---	---	---	---
-----	-----	----------	-------	-----	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๘ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในบรรทัดนี้มีความต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๗ ซึ่งลากเสียง ล ยาวมา จนถึงห้องที่ ๓ จึงตัดเสียง แล้วสะบัดตามครึ่ง โดยเรียกการบรรเลงในแบบห้องที่ ๓ นี้ว่า การตอดลิ้น วิธีการนี้ทำได้โดยการเป่าโดยใช้ลิ้นของผู้เป่าตัดเสียง ล ตัวแรก(ล”) แล้วหยุดเสียงทันที หลังจากนั้นตามด้วยการใช้ลิ้นผู้เป่าแตะกับลิ้นปีแล้วเป่าออกมาเป็นเสียงสั้น ๆ อีกสองครั้ง(เช่นเดียวกับการสะบัด) เสียงที่ออกมาโดยรวมจะเป็นเสียง “รือด- ตะรอ” หลังจากนั้นจึงเป่าลากเสียงหวนขึ้นไปหาเสียง ร ในห้องที่ ๔ แล้วเป่าเสียง ร ลากยาวไปจนถึงวรรครับแล้วหยุดเสียงในห้องที่ ๖

กลวิธีพิเศษที่พบ

การตอดลิ้น, การหวนลม

บรรทัดที่ ๒๘

---	---	ชลท"ล	----ร"	---	---	ลทท"ล	---ร"
-----	-----	-------	--------	-----	-----	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๘ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในวรรคทำนองนั้น เริ่มต้นทำนองที่ห้องที่ ๓ ใช้วิธีดำเนินทำนองแบบเรียงเสียงจากต่ำไปหาเสียงสูงใน ๓ เสียงแรกแล้วหยุดเสียงไว้ที่เสียง ท หลังจากนั้นลดเสียงลงมา ๑ เสียงคือเสียง ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ร แล้วชะงักลม(ในภาษาปี่มีชื่อเรียกลักษณะการบรรเลงแบบหวนเสียงจาก ล ไปหา ร แล้วหยุดเสียงนี้ว่า “ต้อย”) หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปหาวรรครับ

ในวรรครับเริ่มทำนองที่ห้องที่ ๓ โดยวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียง แล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร เหมือนกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การชะงักลม, การหวนลม(เสียงต้อย)

บรรทัดที่ ๓๐

---	---	ชลท"ล	----ร"	---	---	ลทท"ล	---ร"
-----	-----	-------	--------	-----	-----	-------	-------

ในบรรทัดที่ ๓๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๘

บรรทัดที่ ๓๑

---	กลท"ล	---ร"	---	กลท"ล	---ร"	-ล-ร"	-ล-ร"
-----	-------	-------	-----	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๑ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในวรรคทำนองแรก ปล่อยว่าง จากนั้นมีวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร แล้วจะงักลม

ในวรรคนี้มีลักษณะทำนองคล้ายคลึงกับวรรคทำนอง ทำนองมีวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร ในห้องที่ ๖ หลังจากนั้นลดความละเอียดของทำนองลงเหลือเพียง การหวนลมขึ้นจากเสียง ล ไปหา ร ในห้องที่ ๗ และ ๘ (คือเหลือเพียง เสียง “ต้อย ต้อย” ในภาษาปี่) หลังจากนั้นลากเสียง ร ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๓๒

กลวิธีพิเศษที่พบ

การหวนลม(เสียงต้อย)

บรรทัดที่ ๓๒

---	---	---ล	-ล"- (ลล)	---	---ชฟ	---	-ลชฟลช
-----	-----	------	-----------	-----	-------	-----	--------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นรับมาจากการลากเสียงในบรรทัดที่ ๓๑ มาจำนวน ๒ ห้อง แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นเสียง ล ในห้องที่ ๓ หลังจากนั้นใช้การบรรเลงแบบ คอดลิ้นเสียง ล ในห้องที่ ๔ แล้วลากเสียงยาวไปหาวรรครับ

ในวรรครับนั้นเริ่มทำนองแบบเรียงเสียงลงในห้องที่ ๖ สองเสียงในจังหวะตกโดยท้ายห้องอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันได แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้เรียงเสียงลงและข้ามเสียงขึ้นในห้องที่ ๘ โดยขบประโยคด้วยเสียง ช หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๓๓

กลวิธีพิเศษที่พบ

การคอดลิ้น, การขยี้ ๕ เสียง

บรรทัดที่ ๓๓

---	---	---	-ซ'- (ซซ)	---	---	---ลซ	ฟซลซคล
-----	-----	-----	-----------	-----	-----	-------	--------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๓ มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำเป็น การลากเสียงต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๓๒ ขวามาจนถึงห้องที่ ๓ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบ ตอดคลื่นเสียง ซ ในห้องที่ ๔ การตอดคลื่นในเสียง ซ นั้นมีวิธีการคือเป่าเสียง ซ ขึ้น ๑ ครั้งโดยใช้ลิ้นผู้ เป่าแตะที่ลิ้นปีเปา ๆ แล้วตามด้วยการเป่าเสียง ซ ในแบบเดียวกันอีก ๒ ครั้ง และหลังจากตอดคลื่น เสียง ซ ในห้องที่ ๔ แล้วก็เป่าลากเสียงยาวไปหาวรรครับอีก ๒ ห้อง หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการ บรรเลงแบบขยี้ลง-ขึ้นและกระโดด ๘ เสียงจบท้ายประโยคด้วยเสียง ล แล้วลากเสียงยาวไปหา บรรทัดที่ ๓๔

กลวิธีพิเศษที่พบ

การตอดคลื่น, การขยี้ ๘ เสียง

บรรทัดที่ ๓๔

---	---	---	-ซ'- (ซซ)	---	---	---ลซ	ฟซลซคล
-----	-----	-----	-----------	-----	-----	-------	--------

ในบรรทัดที่ ๓๔ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๓ แล้วจบท้ายประโยคด้วยการลาก เสียง ล ในห้องที่ ๘ ยาวไปถึงบรรทัดที่ ๓๕

บรรทัดที่ ๓๕

---	---ซ	---	---ลซคล	---	---ซ	---	---ลซคล
-----	------	-----	---------	-----	------	-----	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๕ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในส่วนที่เป็นวรรคทำ นั้นมีความต่อเนื่องมาจากเสียง ล ในบรรทัดที่ ๓๔ หลังจากนั้นเปลี่ยนเสียงมาเป็นเสียง ซ ในห้องที่ ๒ แล้วยืนอยู่เสียงเดิมไปยังห้องที่ ๓ หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ มีการขยี้แบบสับ ๔ พยางค์ โดยจบที่ เสียง ล แล้วลากเสียงยาวส่งไปยังวรรครับ

ในวรรครับมีลักษณะการดำเนินทำนองและการใช้กลวิธีพิเศษเหมือนกับวรรคทำทุก ประการ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๓๖

----	--(ซคต)	--(ซคต)	---ซ	----	----	-ซ''-(ซซ)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัดกระโดดในห้องที่ ๒ และห้องที่ ๓ หลังจากนั้นขึ้นเสียง ซ ในห้องที่ ๔ แล้วเป่าลากเสียงยาวไปหาวรรครับ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบดอดลิ้นเสียง ซ ในห้องที่ ๗ แล้วบรรเลงย้อนขึ้นไปอยู่ที่เสียง ล ในห้องสุดท้าย

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง, การดอดลิ้น

บรรทัดที่ ๓๗

----	-ล''-(ลล)	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	-ล''-(ลล)	--ล ^(ล-ล-ล) ท''
------	-----------	---------------------------	------	---------------------------	------	-----------	----------------------------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๗ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำห้องที่ ๒ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบดอดลิ้นเสียง ล หลังจากนั้นจึงใช้กลวิธีพิเศษครั้งนี้ในเสียงเดียวกันในห้องที่ ๓ แล้วกลับมาขึ้นเสียง ล อีกครั้งในห้องที่ ๔

ในส่วนที่เป็นวรรครับนั้น เริ่มต้นประโยคด้วยการครั้งนี้ในห้องที่ ๕ หลังจากนั้นกลับไปขึ้นเสียง ล อีกครั้งในห้องที่ ๖ แล้วจึงดอดลิ้นในห้องที่ ๗ ตามด้วยปิดท้ายบรรทัดด้วยวิธีการดำเนินทำนองแบบครั้นลมแล้วดันลมขึ้นไปหาเสียง ท ด้วยวิธีการบรรเลงแบบหยุดชะงัก

ในบรรทัดนี้จะสังเกตเห็นได้ว่าจะมีการดอดลิ้นตามด้วยครั้งนี้ และเสียงตรง และครั้งนี้อีกครั้ง เมื่อเป่าอย่างต่อเนื่องกันจะทำให้เสียงที่มีลักษณะเป็นคลื่นคล้ายคลื่นของน้ำทะเลที่มีทั้งแรงทั้งเบาปะปนกันไปและเมื่อบรรเลงจนหมดประโยคของเพลงคือ บรรทัดที่ ๘ ก็มีการใช้วิธีครั้นลม ซึ่งวิธีนี้จะให้เสียงที่กระซิบขึ้นกล่าวคือคล้ายกับครั้งนี้แต่มีลักษณะกระซิบกว่าจึงเปรียบเทียบได้ว่าคลื่นมาแรงหนักกว่าเก่า จากนั้นจึงคลี่คลายด้วยการเปลี่ยนเสียงขึ้นไปเป็นเสียง ท แล้วชะงักเสียงทันที เปรียบเสมือนว่าเกลียวคลื่นได้สาดซัดมาจนถึงฝั่งเรียบร้อยแล้วนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ

การดอดลิ้น, การครั้งนี้, การครั้นลม

บรรทัดที่ ๓๘

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	-- <u>มรทรม</u>
------	------	------	------	------	------	------	-----------------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๘ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนองนั้น ๓ ห้องแรกใช้วิธีการบรรเลงแบบปล่อยจังหวะคือปล่อยให้จิ่งและกลองบรรเลงเท่านั้นหลังจากนั้นจึงเริ่มดำเนินทำนองของปี่ในห้องที่ ๔ ด้วยเสียง ร และ ร จากนั้นลากเสียง ร ยาวไปยังวรรครับอีก ๓ ห้อง และหลังจากนั้นขยี้ลงแล้วขึ้นในห้องที่ ๘ โดยเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ม หลังจากนั้นจึงลากเสียงยาวต่อไปยังบรรทัดที่ ๓๙

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง, การขยี้ ๕ เสียง

บรรทัดที่ ๓๙

----	----	----	ชมชม	----	----	----	--(มรท)
------	------	------	------	------	------	------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๙ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงไปเสียงต่ำ โดยวรรคทำนองต่อเนื่องมาจากการลากเสียงจากบรรทัดที่ ๓๘ ยาวมาจนถึงห้องที่ ๔ มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงสองประโยคซ้ำกัน โดยมีการใช้เสียงควง ซ ซึ่งเสียงดังกล่าวนี้สามารถทำได้โดยการกดนิ้วแบบเดียวกันกับเสียง ม แต่ผู้เป่าต้องดันลมจากท้องและเกร็งกระพุ้งแก้มเล็กน้อยเพื่อให้ลมที่ออกมา มีน้ำหนักแรงกว่าเดิมเล็กน้อยซึ่งการเป่าในลักษณะนี้เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขึ้นสูงอีกวิธีหนึ่ง หลังจากจบวรรคทำด้วยเสียง ม แล้วต้องลากเสียงยาวต่อไปจนถึงวรรครับ

ในวรรครับลากเสียงยาวมาจนถึงวรรคที่ ๗ หลังจากนั้นใช้การสลับลง ๓ เสียงในห้องที่ ๘ โดยเสียง ร และ ทุ ใช้เสียงควง ซึ่งเป็นนิ้วพิเศษของปี่ในอีกนิ้วหนึ่ง หลังจากนั้นลากเสียง ทุ ยาวเพื่อส่งไปยังบรรทัดถัดไป

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง, การสลับ ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๔๐

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	-- <u>มรทรม</u>
------	------	------	------	------	------	------	-----------------

ในบรรทัดที่ ๔๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๘

บรรทัดที่ ๔๑

----	----	----	ชมชม	----	----	----	--(มรท)
------	------	------	------	------	------	------	---------

ในบรรทัดที่ ๔๑ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๙

บรรทัดที่ ๔๒

----	----	----	---ค	----	----	----	---ค
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๒ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเดิมคือ เสียง โค แต่ในวรรคทำนองนั้นขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ค แล้วลากเสียงยาวไปจนถึงห้องที่ ๘ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ค

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๓

----	----	----	---ค	----	----	----	---ค
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๓ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเช่นเดียวกับบรรทัดที่ ๔๒ คือ ยังคงขึ้นอยู่ที่เสียง โค แต่มีการเพิ่มความหลากหลายของเสียงด้วยการเปลี่ยนเป็น เสียงต่ำบ้าง กลางบ้าง และสูงบ้าง

ในส่วนที่เป็นวรรคทำนองของบรรทัดนี้ได้เปลี่ยนจากบรรทัดที่แล้วมาอยู่ที่เสียง ค ซึ่งเป็นระดับเสียงที่สูงไปอีกชั้นคู่เสียงหนึ่ง ผู้บรรเลงจะต้องบีบลมให้แคบลงและดันลมจากท้องเพื่อเป็นแรงส่งให้ถึงเสียงจากนั้นค้างไว้ที่เสียงดังกล่าวไว้จนมาถึงห้องที่ ๘ ของวรรครับจึงเปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลง ค กลางอีกครั้ง หลังจากนั้นบรรเลงลากเสียง ค กลางนี้ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๔๔

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๔

---	---	---	---ค	---	---	---	---
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด
กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x
ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๔ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเช่นเดียวกับบรรทัดที่ ๔๒ และ ๔๓ คือขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ค แต่ในบรรทัดนี้ได้เปลี่ยนระดับเสียงมาเป็น คู เสียงต่ำในห้องที่ ๔ หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปยังวรรครับจนหมดชุดบรรทัด

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๕

ซลทุก	ทุกทุก	ทุลด	ทุกทุก	ซลทค	ทลทค	ทลรด์	ทลทค
-------	--------	------	--------	------	------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด
กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x
ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บโดยดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบกระโดดลงแล้วกระโดดขึ้นในห้องที่ ๒,๓ และ ๔ ทั้งหมดบรรเลงในเสียงค้อย

ในวรรครับมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบเดียวกันกับวรรคทำ แต่มีการเปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลงในระดับเสียงกลาง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๖

ชลุทุด	ทุตุทุ	ทุตุรุด	ทุตุทุ	ชลทต	ทลทต	ทลร็ด	ทลทต
--------	--------	---------	--------	------	------	-------	------

ในบรรทัดที่ ๔๖ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๔๕

บรรทัดที่ ๔๗

ชลุทุด	ทุตุทุ	ชลทต	ทตทต	ชล์ท่ต๋	ท่ต๋ท่ต๋	ชลุทุด	ทุตุทุ
--------	--------	------	------	---------	----------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง

ในวรรคทำมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากต่ำไปสูงในห้องที่ ๑ หลังจากนั้นมีการดำเนินทำนองแบบ ซ้ำประโยค สองครั้งในห้องที่ ๒ คือ ทต ทต ซึ่งเป็นเสียงด้อย หลังจากนั้น มีการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันกับสองบรรทัดแรกแต่เปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลงในเสียงกลาง

ในวรรครับก็ยังคงดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับในวรรคทำแต่เปลี่ยนระดับเสียงมาเป็นเสียงแหบในห้องที่ ๕ และ ๖ จากนั้นกลับมาบรรเลงในระดับเสียงด้อยอีกครั้งในทำนองเดิมในห้องที่ ๗ และ ๘

โดยสรุปในบรรทัดนี้มีการดำเนินทำนองที่ซ้ำกัน ๔ ครั้ง แต่ในการบรรเลงแต่ละครั้งจะเปลี่ยนระดับเสียงเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายมากขึ้น โดยการบรรเลงเสียงด้อยหนึ่งครั้ง กลางหนึ่งครั้ง แหบหนึ่งครั้ง แล้วกลับมาเสียงด้อยอีกครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๘

ชลุทุด	ชลทต	ชล์ท่ต๋	ชลุทุด	ชลชม	รคุดุด	ทุตุชลุ	ทุตุรม
--------	------	---------	--------	------	--------	---------	--------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๘ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงในวรรคทำและไล่จากต่ำไปหาสูงในวรรครับ

ในวรรคทำนั้นมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากต่ำไปหาเสียงสูง คือ ชลทต เรียงคิดไป โดยในห้องแรกบรรเลงในระดับเสียง ด้อย ห้องที่ ๒ บรรเลงในระดับเสียงกลาง ในห้องที่ ๓ บรรเลงในระดับเสียงแหบ และกลับมาบรรเลงเสียงด้อยอีกครั้งในห้องที่ ๔

ในวรรคนี้นั้นมีการดำเนินทำนองแบบกระโดดขึ้นและลงในห้องที่ ๕ หลังจากนั้นมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงแล้วซ้ำที่เสียง ค ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๖ หลังจากไล่เสียงลงไปอีก ๒ เสียงแล้วย้อนกลับขึ้นมาเป็น ไล่เสียงขึ้นจาก ช ในห้องที่ ๗ แล้วดำเนินทำนองไล่ขึ้นมาจนถึงเสียง ม ในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๕

ฟชาร์	คคชฟ	ทุพมถ	ชฟมร	ทลรช	ถทคร	คชคฟ	มรคช
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค
กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๕ ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ และ ๒ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงขึ้น ๒ เสียงแล้วกระโดดข้ามเสียง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่ ๑ ที่เสียง ร หลังจากนั้นไล่เสียงลงกลับคืนมาจนถึงเสียง ฟ ส่วนในห้องที่ ๑ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงจากล่างขึ้นบนโดยมีการใช้เสียงควง ทุ ในต้นประโยคแล้วข้ามไปเป็นเสียงคู่ ๕ คือเสียง ฟ หลังจากนั้นกระโดดลงกลับมาที่เสียง ม แล้วกระโดดกลับไปขึ้นที่เสียงคู่ ๔ คือเสียง ล หลังจากนั้นไล่เสียงลงมาในห้องที่ ๔

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยมีการดำเนินทำนองแบบเก็บกระโดดในห้องที่ ๕ แล้วดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงขึ้นไปในทางสูงในห้องที่ ๖ ส่วนในห้องที่ ๗ ใช้วิธีการบรรเลงแบบกระโดดอีกครั้ง และในห้องที่ ๘ ก็ใช้วิธีดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงลงมาอีกครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๐

ทลรช	รชลท	ดรดช	รช"--	----	----	----	---ร
------	------	------	-------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๐ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑-๓ มีการดำเนินทำนองแบบกระโดด ส่วนในห้องที่ ๔ มีการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงใน จังหวะขกหลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบชะงักเสียงในเสียง ช

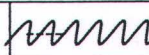
ในวรรครับ ๑ ห้องแรกใช้วิธีการบรรเลงแบบเงียบคือปล่อยเงียบรอจังหวะแล้วจึงมารับที่ เสียง ร ในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การชะงักกลม, การพรมนิ้ว

ลูกโยนที่ ๒ เสียง เร

บรรทัดที่ ๕๑

---	---	---	--มีรั้งมี	---	---รั		--มีรั้งมี
-----	-----	-----	------------	-----	-------	---	------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

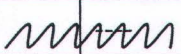
ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๑ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากการพรมนิ้วเสียง รั ในบรรทัดที่ ๕๐ ยาวมาในบรรทัดนี้จำนวน ๓ ห้อง หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบขยี้สับ ๔ เสียงแล้วลากเสียงยาวส่งไปยังวรรครับ

ในวรรครับยังคงกระสวนทำนองแบบเดียวกับวรรคทำแต่มีการเพิ่มความหลากหลายของทำนองขึ้นมาคือการเพิ่มการพรมนิ้วเสียง รั ในห้องที่ ๖ จากนั้นในห้องที่ ๘ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบเดียวกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๔ เสียง, การพรมนิ้ว

บรรทัดที่ ๕๒

---	---รั 	--มีรั้งมี	---	---รั 	---(มีรั้ง)
-----	---	------------	-----	---	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเดียวกันกับวรรครับในบรรทัดที่ ๕๑ ทุกประการ

ส่วนในวรรครับมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วเสียง รั แล้วลากเสียงยาวไปอีก ๑ ห้อง หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัดลง ๑ เสียงในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง, การสะบัด ๑ เสียง

บรรทัดที่ ๕๓

----	---ซ	----	---ซ	----	--ลัฟฟัซลั	คั--	---ซ
------	------	------	------	------	------------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๓ มีกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ซ สังเกตได้จากในห้องที่ ๒, ๔ และ ๘ ซึ่งมีการขึ้นอยู่ที่เสียง ซ ซึ่งแต่ละตัวก็ได้ใช้ระดับเสียงที่แตกต่างกันเพื่อให้ทำนองที่ขึ้นเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังได้ใช้วิธีการบรรเลงแบบขยี้ขึ้นลง ๕ เสียงในห้องที่ ๖ จากนั้นตามด้วยการหวนเสียงขึ้นจาก ล ไปหา ค ในห้องที่ ๖ ต่อด้วย ๗

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๕๔

----	----	----	--(ลัซฟั)	----	---ม	----	---ร
------	------	------	-----------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

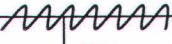
กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๔ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนั้นเป็นการบรรเลงต่อเนื่องมาจากการขึ้นเสียง ซ ในบรรทัดที่ ๕๓ จำนวน ๓ ห้อง หลังจากนั้นใช้การบรรเลงแบบสลับลง ๑ เสียงโดยเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนำร่องเพื่อที่จะเปลี่ยนบันไดเสียงไปในโยนถัดไป หลังจากนั้นค่อยๆ ไล่เสียงลงมาถึงเสียงเป็นเสียง ม ในห้องที่ ๖ และลดมาเป็นเสียง ร ในห้องที่ ๘ หลังจากนั้นขึ้นเสียง ร เอาไว้เพื่อส่งไปยังบรรทัดที่ ๕๕

กลวิธีพิเศษที่พบ การสลับ ๑ เสียง

บรรทัดที่ ๕๕

---	---	---	--มีร์ซมี	---	---ร		--มีร์ซมี
-----	-----	-----	-----------	-----	------	---	-----------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

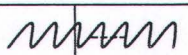
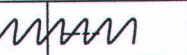
ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในวรรคทำ
เริ่มต้นทำนองในท้องที่ ๔ ด้วยวิธีการบรรเลงแบบขยี้สับ ๕ เสียง

ส่วนในวรรครับยังคงทำนองที่คล้ายกันกับวรรคทำแต่มีการเพิ่มรายละเอียดของทำนองคือ
การพรมนิ้วเสียง ร ในท้องที่ ๖ หลังจากนั้นขยี้แบบสับ ๕ เสียงในท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๔ เสียง, การพรมนิ้ว

บรรทัดที่ ๕๖

---	---ร 	--มีร์ซมี	---	---ร 	---(มีร์ด)
-----	--	-----------	-----	--	------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำ
นั้นมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วในเสียง ร ในท้องที่ ๒ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบ
ขยี้ในท้องที่ ๔

ส่วนในวรรครับใช้กลวิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วในท้องที่ ๖ หลังจากนั้นสลับลง ๓
เสียงในท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง, การสลับ ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๕๗

---	---ซ	---	--(ซซซ)	---	--(ลซฟ)	---ม	---ร
-----	------	-----	---------	-----	---------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในวรรคทำนั้น
มีการขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ซ โดยเริ่มต้นทำนองที่ท้องที่ ๒ หลังจากนั้น ใช้วิธีการบรรเลงแบบสลับ
เสียงเดี่ยวเสียง ซ ในท้องที่ ๔

ในส่วนที่เป็นวรรคเริ่มทำนองด้วยการสะบัดลง ๑ เสียงในห้องที่ ๖ ซึ่งมีเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียงทั้งนี้ก็เพื่อเป็นสะพานเชื่อมไปยังโยนที่สองคือ โยน เร หลังจากนั้นค่อย ๆ ไล่เสียงลงมาเป็นเสียง ม ในห้องที่ ๗ และได้ลงมาเป็นเสียง ร ในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะเคาะ, การสะบัด

บรรทัดที่ ๕๘

---	---	---	---	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร--
-----	-----	-----	-----	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ถ ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๘ มีกระสวนทำนองแบบอื่นเสียงอยู่ที่เสียง ร โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากห้องที่ ๘ ของบรรทัดที่ ๕๗ ลากเสียง ร ยาวมาจนหมดวรรคทำบรรทัดที่ ๕๘

ในวรรครับนั้นมีการขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ร โดยในห้องที่ ๕, ๖, ๗ นั้นมีการใช้กลวิธีการบรรเลงแบบเสียงควง ร ในจังหวะยกสลับกับเสียงปกติในจังหวะตกของทั้ง ๓ ห้อง ทั้งนี้เพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายในเรื่องของเสียง และหลังจากนั้นมีการใช้เสียงควง ปิดท้ายประโยคด้วยเสียงควง ร อีกครั้งในจังหวะยก

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๙

-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร	-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร
--------	------	------	------	--------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ถ ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๙ มีกระสวนทำนองที่เป็นไปในลักษณะกระโดดข้ามเสียงไปมา โดยในห้องแรกมีเสียงสำคัญคือเสียง ท ห้องที่ ๒ มีเสียงสำคัญคือ ร ห้องที่ ๓ มีเสียงสำคัญคือ ซ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดแต่ได้นำเสียงนี้มาใช้ก็เพื่อให้การเปลี่ยนกลุ่มเสียงดูมีความกลมกลืนมากขึ้น เพราะหากเปลี่ยนโดยไม่ใช้เสียงนอกบันไดเสียงอื่นนี้อาจทำให้การเปลี่ยนกลุ่มเสียงดูไม่นิ่มนวลเท่าที่ควร หลังจากนั้นในวรรครับก็มีทำนองที่เป็นแบบเดียวกันกับวรรคทำ โดยภายในทุก ๆ ห้องมีการใช้เสียงควงในจังหวะยกของแต่ละห้องเพื่อให้ทำนองมีเสียงที่หลากหลายยิ่งขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๐

-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๐ มีกระสวนทำนองที่กระโดดข้ามเสียง และภายในบรรทัดนี้เป็นการลดรูปทำนองมาจากบรรทัดที่ ๕๕ จนเหลือเพียง สองเสียง คือ เสียง ช และ ร สลับกันไปในแต่ละห้อง แต่ในทุก ๆ ห้องยังคงใช้กลวิธีการบรรเลงด้วยการใช้เสียงควงในจังหวะยกเช่นเดิม

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๑

-ทุร	รรม	รชร	รรม	ทุทุ	รรม	รชร	รรม
------	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๑ มีกระสวนทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงไปมา โดยมีเสียง ร เป็นเสียงสำคัญ แต่เปลี่ยนท่วงทำนองจังหวะยกของแต่ละห้องให้มีความแตกต่าง โดยในวรรคทำนองนั้นเริ่มต้นทำนองที่เสียง ทุ ตามด้วยการย่ำเสียง ร สองครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่สองเปลี่ยนจังหวะยกเป็น รม แล้วตามด้วยการย่ำเสียง ร อีกสองครั้ง ในห้องที่ ๓ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น รช แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้ง ในห้องที่ ๔ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น รม แล้วย่ำเสียง ร อีกสองครั้งดังเดิม

ในวรรครับยังคงขึ้นเสียงหลักอยู่ที่เสียง ร แต่มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ ในห้องที่ ๕ เปลี่ยนทำนอง ๑ พยางค์แรกเป็น ทุทุ หลังจากนั้นกลับไปเสียง ร อีก ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๖ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น รม แล้วย่ำที่เสียง ร สองครั้ง ห้องที่ ๗ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็นเสียง รช แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้ง ห้องที่ ๘ เปลี่ยนจังหวะยกเป็น รม แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้งดังเดิม

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๒

รทุ	รรม	รชร	รรม	ทุทุ	รรม	รชร	รรม
-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

ในบรรทัดที่ ๖๒ มีกระสวนทำนองที่คล้ายกันกับบรรทัดที่ ๖๑ แต่มีการเพิ่มท่วงทำนองคือเพิ่มเสียง ร ในห้องแรกเพื่อให้ท่วงทำนองมีความขากมากขึ้น

บรรทัดที่ ๖๓

ชรั่มร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร	ชลัชร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๓ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำมีการดำเนินทำนองแบบถาม และในวรรครับเป็นการดำเนินทำนองแบบตอบ ซึ่งทั้งสองวรรคมีเสียงหลักอยู่ที่เสียง เร แต่มีการผันทำนองให้มีความหลากหลาย

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๔

ชรั่มร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร	ชลัชร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ในบรรทัดที่ ๖๔ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๖๓

บรรทัดที่ ๖๕

ชลัชร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร	ชลัชร	ชฟ่มร	คร่มร	ชฟ่มร
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๕ มีลักษณะกระสวนทำนองที่ลดรูปมาจากบรรทัดที่ ๖๔ คือตัดวรรคทำออกเหลือเพียงวรรครับ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๖

ชฟ่มร	คฟ่มร	ชฟ่มร	คฟ่มร	มคร่ม	ร่มฟช	ฟลัชฟ	ชฟ่มร
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๖ มีลักษณะกระสวนทำนองที่ลดรูปลงมาจากบรรทัดที่ ๖๕ แต่มีการดัดแปลงท่วงทำนองบางตอนเพื่อให้เหมาะสมที่จะส่งต่อไปยังบรรทัดที่ ๖๗ ซึ่งเป็นเนื้อกราวใน

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

เนื้อหานองหลัก

บรรทัดที่ ๖๗

ทททท	มลชม	ชมทล	ชลดล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหากระดับเสียงต่ำ โดยมีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำในห้องที่ ๑ แล้วเคลื่อนที่ลงลงมา ๑ เสียงแล้วกลับมาบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๒ ใช้กลวิธีการข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงเคลื่อนที่ลงมาที่เสียงเดิม ห้องที่ ๓ บรรเลงซ้ำกับท้ายห้องที่ ๒ แล้วบรรเลงต่อไปในลักษณะได้ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๔ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหากระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไปบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการไต่การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียงต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๘

ทลรัช	รชลท	คชคม	รคทล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
-------	------	------	------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหากระดับเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงขึ้นไป ๔ เสียงโดยใช้กลวิธีไต่เป่าเสียงควงแล้วจึงบรรเลงลงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงไปในทางเสียงสูงจนจบห้อง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางเสียงต่ำ ๔ เสียงแล้วจึงมาบรรเลงที่เสียงเดิม แล้วจึงบรรเลงขึ้นไปทางเสียงสูง ๓ เสียง ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำ

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยใน
ห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไป
บรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการไ้การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้ว
บรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียง
ต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔
เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๕

ลลลท	ลฟมร	ลลทล	ทรมฟ	ทุมรท	ลุมรม	ฟลทล	ฟมรท
------	------	------	------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนอง
แบบย่ำเสียง ล ๑ ครั้งหลังจากนั้นเปลี่ยนไปเป็นเสียง ท ในจังหวะตก ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่
เสียงลง ในห้องที่ ๓ มีการปรุงทำนองให้มีความซับซ้อนมากขึ้นโดยการเปลี่ยนตำแหน่งของเสียง ท ให้
มาอยู่ในจังหวะก่อนจังหวะตกเพื่อให้ทำนองในห้องนี้มีความแตกต่างอย่างสอดคล้องกันกับห้องที่ ๑
หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบกลอนม้วนเสียงขึ้นโดยที่เสียงแรกอยู่ที่เสียง ท หลังจากนั้น
ลดลงมาเป็นคู่ ๔ แล้วไ้ย้อนขึ้นมาทางเสียงสูง

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนิน
ทำนองในแบบกลอนม้วนเสียงลง ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น ในห้องที่ ๗ ไ้เสียงขึ้น
ในจังหวะยกแล้วไ้ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๐

รรพ	มฟลท	ร่มรล	รทลฟ	มรทล	รทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-----	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล $ท\ ท\ ค\ x\ ม\ ฟ\ x$

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้ว บรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๑

ลทลฟ	ลทลล	ร่มรล	รทลฟ	ลทรฟ	ลทรม	ฟลทท	รรมท
------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล $ท\ ท\ ค\ x\ ม\ ฟ\ x$

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ

ในส่วนของวรรคหน้านั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมา
ทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็น
คู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ แล้วใช้การ
ข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมา
ทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๒

ลฟฟฟ	มฟลท	ร้มร้ท	ร้ทล-	ฟ-ทร	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
------	------	--------	-------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคหน้านั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลง
ข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลง
แบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้ว
บรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดย
ข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรคหน้านั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๑ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียง
ควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติแล้วบรรเลงเรียง
เสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการ
บรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติ ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ
โดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๗๓

-ชฤท	ฤชฤท	ฤชรฤ	ฤชฤท	รรฤท	ฤชชช	ทฤทช	ฤทฤท
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑, ๒ และจังหวะชกในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองกวนอนอยู่กับที่คือเสียง ช ล ท หลังจากนั้นมีการเพิ่มความซับซ้อนในจังหวะตกโดยเพิ่มเสียง ร เข้าไปเพื่อให้ออกจากกลุ่มเสียงแล้วลงที่เสียง ท ดังเดิม ในห้องที่ ๔ ยังคงกวนอนอยู่ในกลุ่มเสียงเดิม

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะชกแล้วไต่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ เริ่มที่เสียง ฤ แล้วย้ายที่เสียง ช ๓ ครั้งเพื่อเพิ่มความหนักแน่นให้กับทำนอง ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบกลอนสับลงทั้งในจังหวะชกและจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบสับขึ้นทั้งในจังหวะชกและจังหวะตกทั้งนี้ก็เพื่อให้รับกับทำนองในห้องที่ ๗

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๔

ฤทุรม	รชลท	ร่มรัท	รัทลช	ฤทุรม	ลชชช	ลทรวล	รัททท
-------	------	--------	-------	-------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงเช่นเดียวกัน ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะชกแล้วไต่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ร ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไต่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๕

ฟทลฟ	มฟลท	ร่มรืท	ลทร่ม	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ทมร-
------	------	--------	-------	-------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบกลอนม้วนลง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น ในห้องที่ ๓ จังหวะยกมีลักษณะไล่เสียงขึ้นแล้วไล่เสียงลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำตามระบบปัญจมูลโดยมีการดำเนินทำนองแบบฝากในจังหวะตกห้องที่ ๘ เพื่อส่งให้กับบรรทัดที่ ๗๖

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๖

ทุ-ชท	ลชลท	มืรืชมื	รืทลช	ลทุทม	ลชชช	ลทรืล	รืททท
-------	------	---------	-------	-------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในตัวโน้ตตัวแรกคือเสียงทุ เป็นทำนองที่มาจากการดำเนินทำนองแบบฝากในบรรทัดที่ ๗๕ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำนองของบรรทัดนี้ที่เสียง ช หลังจากนั้นดำเนินทำนองข้ามเสียงไปทางสูง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหากระดับเสียงสูง โดยใน ห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๗

รัทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	ฟมลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	-ร-ร	ทุรทุฟ
-------	------	------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบไถ่ลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล หลังจากนั้นใน
ห้องที่ ๒-๔ มีการดำเนินทำนองที่กว่นอยู่กับเสียง ๑ เสียง คือ ม ฟ ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไถ่ลงในจังหวะตก ใน
ห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไถ่ลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล ในห้องที่ ๗ มีการใช้เสียงควงมาเพิ่มสีสัน
ในจังหวะยก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบกลอนกระโดดขึ้นทั้งในจังหวะยกและจังหวะตก
พร้อมทั้งได้ใช้เสียงควงมาช่วยในการดำเนินทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๗๘

-ลลล	รัทล-	ฟ-ทุท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	ดทดมี	ร็ดทล
------	-------	-------	------	------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองมีกระสวนทำนองไถ่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนิน
ทำนองแบบย่ำที่เสียง ล ๑ ครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบ
ปัญจมูล แต่มีการฝากทำนองในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นทำนองที่ฝากมาจาก
ห้องที่ ๒ จากนั้นในจังหวะตก ได้ใช้เสียง ท เป็นเสียงสำคัญแต่ได้ตกแต่งให้เกิดความหลากหลาย
ของเสียงโยการใช้เสียง ท ควงในระดับเสียงค่อนจากนั้นกระโดดเป็นเสียง ท กลางเพื่อให้เกิดความ
แตกต่างและแปลกหู ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไถ่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนิน
ทำนองแบบไถ่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงใช้เสียง
ติดกัน ๓ ตัวแรก หลังจากนั้นข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไถ่ลงใน
จังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ค ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง
เสียงติดกัน ๔ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๕

มฟมค	มคทค	คคทค	ทคทค	คคคค	มคคค	คคคค	คคคค
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยก แล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ม เป็นเสียงผ่าน ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ค หลังจากนั้นลดลงมาเป็นเสียงคู่ ๒ ในจังหวะยก และย้อนกลับไปที่ ค แล้วลดลงมาเป็นคู่ ๓ ตามลำดับ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบซ้ำกัน ๒ ครั้งคือ ทค ทั้งจังหวะยกและจังหวะตก

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้นเริ่มที่จังหวะยกเป็น คม จากนั้นได้ขึ้นมาในจังหวะตก คฟ ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ร เป็นเสียงผ่าน จากนั้นในห้องที่ ๘ ไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๐

มรทค	รทคค	คคคค	คคคค	คคคค	คคคค	คคคค	คคคค
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๒ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช ห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วขึ้นไปหาเสียงสูง ห้องที่ ๖ บรรเลงในระดับเสียงที่ต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ล ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๑

รัทม	ลฟฟ	ลฟมร	ฟมมม	ฟมรท	มรรร	มรทล	รททท
------	-----	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหากระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามคู่เสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ และคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ม ๑ ครั้ง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหากระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ร ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๒

มรฟ	มฟลท	ร่มรล	รัทลฟ	มรัทล	รัทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-----	------	-------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหากระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียง ๐ ต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาจากเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไป
ทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช
ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๓

กทลฟ	กทลล	ร่มรืล	รืทลฟ	ลทรืฟ	ลทรม	ฟลทท	รรมท
------	------	--------	-------	-------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑
บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ ใน
ห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ช

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมา
ทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็น
คู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ช แล้วใช้การ
ข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมา
ทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๔

ลฟฟฟ	มฟลท	รืมรืล	รืทล-	ฟ-ทฺร	ทฺทล-	ฟ-ทฺท	ลฟมร
------	------	--------	-------	-------	-------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๓ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดาแล้วบรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดา ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๘๕

ลลลท	ลลลท	ลลรืท	ลซลท	มลซม	ซทลซ	ลทรืล	ทซลท
------	------	-------	------	------	------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

วรรคทำมีลักษณะกระสวนทำนองแบบเท่า โดยในห้องที่ ๑ และ ๒ ใช้การบรรเลงแบบข้ามเสียงใน ๓ เสียงแรกคือ เสียง ล หลังจากนั้นในจังหวะตกใช้เสียง ท ในห้องที่ ๓ มีการเพิ่มความซับซ้อนโดยการข้ามสองครั้งที่จังหวะยก หลังจากนั้นข้ามขึ้นไปเป็นเสียงคู่ ๔ แล้วย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลง ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลงเช่นกัน ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๖

ลทรซ์	ฟิมร์ท	ม්ර์ทล	ร้ทลช	ลฺุทรม	ลชชช	ลทร้ล	ร้ททท
-------	--------	--------	-------	--------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

วรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงเสียงติดกันในจังหวะยกจากนั้นกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นเสียงคู่ ๓ คือเสียง ร หลังจากนั้นกระโดดข้ามขึ้นไปอีกเป็นเสียงคู่ ๔ คือเสียง ช ในห้องที่ ๒-๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๗

ฟฟฟล	ฟฟฟท	ฟลฟท	ลทรม	ร้มฟ้ช	ล้ชฟ้ม	ฟ้ชล้ช	ฟ้มร-
------	------	------	------	--------	--------	--------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบย่ำเสียง ๓ เสียงแล้วกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบย่ำเสียงเดิม ๓ ครั้งแล้วกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่สับขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตกโดยจังหวะยกไล่ขึ้นเป็นคู่ ๓ จังหวะตกไล่ขึ้นเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๕ มีกระสวนทำนองไล่เรียงขึ้นไปจากต่ำไปหาสูง ในห้องที่ ๖ เป็นการไต่ย้อนกลับจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำอย่างเป็นระบบ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไต่ลงโดยมีเสียงสำคัญที่เสียง ช ในห้องที่ ๘ ไต่เสียงลงโดยมีการดำเนินทำนองแบบฝากในจังหวะตกห้องที่ ๘ เพื่อส่งให้กับบรรทัดที่ ๘๘

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๘

ท-ชท	ลชลท	ม්රซ์ม්ර	ร้ทลช	ลตุรรม	ลชชช	ลทร้ล	ร้ททท
------	------	----------	-------	--------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในตัวโน้ตตัวแรกคือเสียงทุ เป็นทำนองที่มาจากการดำเนินทำนองแบบฝากในบรรทัดที่ ๑๕ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำนองของบรรทัดนี้ที่เสียง ช หลังจากนั้นดำเนินทำนองข้ามเสียงไปทางสูง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๙

ร้ทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	ฟมลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	-ร-ร	ทุรทุฟ
-------	------	------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล หลังจากนั้นในห้องที่ ๒-๔ มีการดำเนินทำนองที่กววนอยู่กับเสียง ๑ เสียง คือ ม ฟ ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล ในห้องที่ ๗ มีการใช้เสียงควงมาเพิ่มสีสันในจังหวะยก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบกลอนกระโดดขึ้นทั้งในจังหวะยกและจังหวะตก พร้อมทั้งได้ใช้เสียงควงมาช่วยในการดำเนินทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๐

-ลลล	ร้ทล-	ฟ-ทท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	ดทคมี	ร้ดทล
------	-------	------	------	------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียง ล ๓ ครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล แต่มีการฝากทำนองในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นทำนองที่ฝากมาจากห้องที่ ๒ จากนั้นในจังหวะตก ได้ใช้เสียง ท เป็นเสียงสำคัญแต่ได้ตกแต่งให้เกิดความหลากหลายของเสียงโยการใช้เสียง ท คงในระดับเสียงต้อจากนั้นกระโดดเป็นเสียง ท กลางเพื่อให้เกิดความแตกต่างและแปลกหู ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงใช้เสียงติดกัน ๓ ตัวแรก หลังจากนั้นข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ค ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงเสียงติดกัน ๔ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๑

ม้ฟ้มด	ม้ด้ทล	ดทคล	ทคทค	คุดคฟ	มฟลท	ร้ม้ร้ค	ร้ทลฟ
--------	--------	------	------	-------	------	---------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยก แล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ม เป็นเสียงผ่าน ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ค หลังจากนั้นลดลงมาเป็นเสียงคู่ ๒ ในจังหวะยก และย้อนกลับไปที่ ค แล้วลดลงมาเป็นคู่ ๓ ตามลำดับ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบซ้ำกัน ๒ ครั้งคือ ทค ทั้งจังหวะยกและจังหวะตก

ในวรรคที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้นเริ่มที่จังหวะยกเป็น คม จากนั้นได้
ขึ้นมาในจังหวะตก คพ ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่
๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ร เป็นเสียงผ่าน จากนั้น
ในห้องที่ ๘ ไล่เสียงลงตามระบบปัญญามูล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๒

มรืทล	รทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ซฟซล	ลุมฟ	ซฟลฟ	ซลลล
-------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑
บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๒ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียง
ต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ห้องที่ ๔
บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วขึ้นไปหาเสียงสูง ห้องที่ ๖ บรรเลงในระดับเสียง
ที่ต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง
ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่
๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ล ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๓

รัทม	ลฟฟ	ลฟมร	ฟมม	ฟมรท	มรร	มรทล	รททท
------	-----	------	-----	------	-----	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามคู่เสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ และคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ม ๑ ครั้ง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ร ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๔

มรฟ	มฟลท	ร่มรล	รทลฟ	มรทล	รทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-----	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาจากเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรคหน้านั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไป
ทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช
ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๕

ลทลฟ	ลทลล	ร่มรล	รทลฟ	ลทรฟ	ลทรม	ฟลทท	รمرت
------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคหน้านั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑
บรรเลงบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ ใน
ห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ช

ในส่วนของวรรคหน้านั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมา
ทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็น
คู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ช แล้วใช้การ
ข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมา
ทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๖

ลฟฟ	มฟลท	ร่มร็ด	รทล-	ฟ-ทฺร	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
-----	------	--------	------	-------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ช ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียง ๐ ต่ำเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๓ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดาแล้วบรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดา ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

ลูกโยนที่ ๓ เสียง ที

บรรทัดที่ ๕๖

ทททท	มลชม	ชมทล	ชลดล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างทำนองหลักกับลูกโยนที่ ๓

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยมีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำในห้องที่ ๑ แล้วเคลื่อนที่ลงลงมา ๑ เสียงแล้วกลับมาบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๒ ใช้กลวิธีการข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงเคลื่อนที่ลงมาที่เสียงเดิม ห้องที่ ๓ บรรเลงซ้ำกับท้ายห้องที่ ๒ แล้วบรรเลงต่อไปในลักษณะได้ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๔ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไปบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียงต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๗

ทลรช	รชลดท	ดชคม	ร็ดทล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	-------	------	-------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างทำนองหลักกับลูกโยนที่ ๓

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงขึ้นไป ๔ เสียงโดยใช้กลวิธีที่เป่าเสียงควงแล้วจึงบรรเลงลงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงไปในทางเสียงสูงจนจบห้อง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางเสียงต่ำ ๔ เสียงแล้วจึงมาบรรเลงที่เสียงเดิม แล้วจึงบรรเลงขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำ

ในส่วนของวรรคที่นั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไปบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการไ้การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียงต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๕

รํทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรํล	ทลฟล	ทลรํท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคที่นั้นมีการสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกใช้การดำเนินทำนองแบบไล่ลงเสียงแรกอยู่ที่ ร จากนั้นไล่ลงโดยข้าม ๑ เสียง ในห้องที่ ๒ ไล่ลง ๒ เสียงข้าม ๑ เสียงจากนั้นไล่ลงอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๓ เสียงแรก ล หลังจากนั้นไล่ลงโดยข้าม ๑ เสียง

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำไปหาสูงโดยในห้องที่ ๕ มีการบรรเลงแบบไล่เรียงขึ้นสองเสียง ข้ามหนึ่งเสียงแล้วไล่ขึ้นอีก ๒ เสียง ห้องที่ ๖ ไล่ขึ้น ๒ เสียง ข้าม ๑ เสียงแล้วย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงแบบลงแล้วขึ้นโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ล ในห้องที่ ๘ มีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยไล่เสียงลงติดกัน ๒ เสียง จากต้นไล่ลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๐

รํทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรํล	ทลฟล	ทลรํท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๐๐ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๕๕

บรรทัดที่ ๑๐๑

รํมรํท	รํมรํล	ทลฟล	ทลรํท	ฟํมฟํรํ	มํทรํล	ทลฟล	ทลรํท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยเริ่มห้องแรกด้วยวิธีการบรรเลงเก็บแบบไล่เสียงขึ้น ๒ เสียงหลังจากนั้นไล่ย้อนกลับไปที่เสียงเดิมแล้วข้าม ๑ เสียงมาบรรเลงเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ มีการบรรเลงคล้ายกันกับห้องที่ ๑ แต่มีการเปลี่ยนลูกตกของห้องเป็นเสียงคู่ ๔

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยเริ่มที่ห้องที่ ๕ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงโดยไล่ลงเสียงติดกัน ๒ เสียงหลังจากนั้นย้อนกลับไปที่ ๑ เสียงแล้วไล่ลงข้าม ๑ เสียงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๖ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงข้ามเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ๓ จากนั้นไล่ลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ จากนั้นบรรเลงย้อนขึ้นไปขึ้นอีก ๒ เสียง แล้วย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ มีการดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงแบบไล่ลงแล้วขึ้นโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ล ในห้องที่ ๘ มีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยไล่เสียงลงติดกัน ๒ เสียง จากนั้นไล่ลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๒

รํมรํท	รํมรํล	ทลฟล	ทลรํท	ฟํมฟํรํ	มํทรํล	ทลฟล	ทลรํท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๐๒ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๐๑

บรรทัดที่ ๑๐๓

ฟํมฟํรํ	มํทรํล	ทลฟล	ทลรํท	ฟํมฟํรํ	มํทรํล	ทลฟล	ทลรํท
---------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๐๓ มีลักษณะครูปมาจากบรรทัดที่ ๑๐๒ คือบรรเลงเหมือนกันกับวรรครับในบรรทัดที่ ๑๐๓ ที่วรรคทำและวรรครับ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๔

ร้มีรฟ	ร้มีรท	ร้มีรล	ร้มีรท	ร้มีรฟ	ร้มีรท	ร้มีรล	ร้มีรท
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงจากสูงลงมาต่ำ โดยในห้องแรกมีการดำเนินทำนองแบบเก็บโดยไล่เสียงขึ้น ๒ เสียงติดกันหลังจากนั้นไล่เสียงลงมาอีก ๑ เสียงแล้วไล่ข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๖ ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงโดยไล่ขึ้นเสียงติดกันเรียง ๒ เสียงแล้วไล่กลับลงมา ๑ เสียงแล้วข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงคือไล่ขึ้น ๒ เสียงจากนั้นย้อนกลับลงมา ๑ เสียงแล้วไล่ลงมาอีกเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรครับนั้นมีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๕

ร้ฟรท	ร้ลรท	ร้ฟรท	ร้ลรท	ร้ลรท	ร้ลรท	ร้ลรท	ร้ลรท
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกมีการบรรเลงแบบไล่ลงข้ามเสียงเป็นคู่ ๖ หลังจากนั้นย้อนกลับไปไปที่เสียงเดิมแล้วไล่ลงมาอีกครั้งเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ มีการบรรเลงแบบไล่ลงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ร หลังจากนั้นไล่ลงเป็นคู่ ๔ แล้วไล่ย้อนขึ้นไปไปที่เสียงเดิมจากนั้นไล่ลงอีกครั้งในคู่ ๓ ในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับห้องที่ ๑ ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับห้องที่ ๒

ในวรรครับมีลักษณะการบรรเลงเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

ลูกโยนที่ ๔ เสียง มี

บรรทัดที่ ๑๐๖

-ล-ท	-ร-ม	ฟ-ม	-ร-ท	---ล	-ฟ-(ลท")	---ร	-(มรท)-(รม)
------	------	-----	------	------	----------	------	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๓ กับลูกโยนที่ ๔

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้ วรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงแล้วไล่จากสูงลงมาเสียงต่ำสลับกัน โดยในวรรคทำนองนี้มีการบรรเลงแบบไล่เสียงขึ้นในสองห้องแรกและไล่เสียงลงในห้องที่ ๓ และ ๔ โดยไล่เสียงขึ้นสองเสียงติดกันในจังหวะยกและจังหวะตกของห้องที่หนึ่ง หลังจากนั้นข้ามเสียงขึ้นไปอีก ๑ เสียงแล้วบรรเลงไล่ขึ้นสองเสียงติดกันในจังหวะยกและจังหวะตกของห้องที่ ๒ ส่วนในห้องที่ ๓ และ ๔ มีกระสวนทำนองไล่ลงมาโดยในห้องที่ ๓ นั้นเริ่มต้นที่เสียง ฟ ในจังหวะยก หลังจากนั้นในจังหวะตกไล่เสียงกลับลงมา ๑ เสียงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ ลดเสียงลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะยกและหลังจากนั้นข้ามเสียง ๑ เสียงในจังหวะตก

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มทำนองเสียง ล ที่ห้องที่ ๕ หลังจากนั้นในห้องที่ ๖ จังหวะยกลดเสียงลงมา ๒ เสียงเป็นเสียงคู่ ๓ หลังจากนั้นในจังหวะตกใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัด ๒ เสียงและใช้กลวิธีการบรรเลงแบบชะงักเสียงทันทีในจังหวะตก หลังจากนั้นเริ่มทำนองอีกครั้งที่ห้องที่ ๗ ที่เสียง ร ในจังหวะตกตามด้วยการบรรเลงแบบสะบัดสองครั้งคือ สะบัดลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียงในจังหวะยก และสะบัดขึ้นเสียงติดกั ๒ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การชะงักลม, การสะบัด ๑ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๐๗

---ล	---ร	--มฟ	-ม-ซ	----	-ฟ-ซ	--ฟซลซ	-ฟ-ม
------	------	------	------	------	------	--------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๓ กับลูกโยนที่ ๔

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องแรกเริ่มต้นทำนองที่เสียง ล สูงในจังหวะตก หลังจากนั้นลดเสียงลงมาเป็นเสียงคู่ ๕ ในจังหวะตกห้องที่ ๒ หลังจากนั้นดำเนินทำนองไปในทางสูงคือ บรรเลงสองเสียงติดกันในจังหวะตกของห้องที่ ๓ หลังจากนั้นลดเสียงลงมา ๑ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๔ แล้วข้ามเสียงย้อนขึ้นไป ๒ เสียงจากนั้นประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองให้ต่อเนื่องไปยังวรรค

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในท้องที่ ๕ เป็นเสียงที่รับมาจากท้องที่ ๔ ส่วนในท้องที่ ๖ มีการเปลี่ยนทำนองคือลดเสียงลงมา ๑ เสียงในจังหวะยกแล้วบรรเลงย้อนเสียงกลับไปคืนในจังหวะตก ส่วนในท้องที่ ๗ มีการบรรเลงแบบขยับขึ้นแล้วลงเสียงติดกัน ๔ เสียง หลังจากนั้นบรรเลงไล่เสียงลงมา ๑ เสียงในจังหวะยกและลดลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะตกของท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยับ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๐๘

---ฟ	-ล-ม	-ฟ-ม	-ร-ท	---ล	-ฟ-(ลท)	---ร	-(มรท)-(รม)
------	------	------	------	------	---------	------	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๔

กลุ่มเสียงปัญญาผล กลุ่มเสียงปัญญาผล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรณคดีนั้นมีการสวนทำนองที่ไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในท้องแรกเริ่มต้นทำนองที่เสียง ฟ ในจังหวะตก หลังจากนั้นดำเนินทำนองไปในทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ๒ เสียงในจังหวะยกท้องที่ ๒ แล้วลดลงมา ๑ เสียงในจังหวะตกของท้องที่ ๒ หลังจากนั้นดำเนินทำนองไล่ลงมาอย่างต่อเนื่องในท้องที่ ๓ โดยในจังหวะยกและจังหวะตกลดลงมาอย่างละ ๑ เสียงตามลำดับ และยังลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงจังหวะยกของท้องที่ ๔ หลังจากนั้นลดลงมา ๒ เสียงในจังหวะตกของท้องที่ ๔

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มทำนองเสียง ล ที่ท้องที่ ๕ หลังจากนั้นในท้องที่ ๖ จังหวะยกลดเสียงลงมา ๒ เสียงเป็นเสียงคู่ ๓ หลังจากนั้นในจังหวะตกใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัด ๒ เสียงและใช้กลวิธีการบรรเลงแบบชะงักเสียงทันทีในจังหวะตก หลังจากนั้นเริ่มทำนองอีกครั้งที่ท้องที่ ๗ ที่เสียง ร ในจังหวะตกตามด้วยการบรรเลงแบบสะบัดสองครั้งคือ สะบัดลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียงในจังหวะยก และสะบัดขึ้นเสียงติดกัน ๒ เสียงในจังหวะตกของท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๒ เสียง, การสะบัด ๓ สามเสียง

บรรทัดที่ ๑๐๕

--(มรืท)	-ล-รื	---ล	-ล"--(ลล)	---ท	-รื-ล	(รืท)-ล	-ซ-ม
----------	-------	------	-----------	------	-------	---------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสลับลง ๑ เสียง หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบหวนเสียงขึ้นหรือที่ภาษาปี่เรียกว่า “เสียงต้อย” ในห้องที่ ๒ ในเสียงดังกล่าวผู้บรรเลงสามารถทำได้โดยการเป่าเสียง ล ในจังหวะยกหลังจากนั้นดันลมจากหน้าท้องประกอบการเกร็งกะพุ่มแก้มเพื่อให้ลมแรงขึ้นกว่าการเป่าเสียงปกติพร้อมทั้งเปิดนิ้วหมดทุกนิ้วพร้อมกับการบังคับลมดังกล่าวก็จะได้เสียง “ต้อย” หลังจากนั้นให้ประคองเสียงเอาไว้ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบดอดลิ้นในห้องที่ ๓ และ ๔ โดยในห้องที่ ๓ นั้นยืนเสียงที่เสียง ล แล้วดอดลิ้นในห้องที่ ๔ รวมเรียกเสียงที่เกิดขึ้นในสองห้องนี้ว่า “คอ ลี้อด ตะล่อ”

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๕ นั้นมีการเริ่มต้นทำนองที่เสียง ท หลังจากนั้นมีการบรรเลงไปในแนวไล่ขึ้นโดยในจังหวะยกโดยข้ามเสียงขึ้นไป ๒ เสียงในห้องที่ ๖ และไล่ย้อนกลับลงมาโดยข้าม ๑ เสียงมาเป็นเสียงคู่ ๔ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสลับข้ามเสียง ๒ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๗ หลังจากนั้นลดลงมามาก ๑ เสียงในจังหวะตก หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบไล่ลงมามาก ๑ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๘ แล้วไล่ข้ามลงมามาก ๒ เสียงในจังหวะตก

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสลับ ๑ เสียง, การหวนลม, การดอดลิ้น, การสลับ ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๑๐

---ฟ	-ล-ม	(ลฟ)-ม	-ร-ท	---ล	--ทลชลท	---ร	-ร-ม
------	------	--------	------	------	---------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองนี้มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกเริ่มต้นทำนองที่เสียง ฟ ในจังหวะตก หลังจากนั้นดำเนินทำนองไปในทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ๒ เสียงในจังหวะยกห้องที่ ๒ แล้วลดลงมา ๑ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๒ หลังจากนั้นดำเนินทำนองไล่ลงมาในห้องที่ ๓ โดยในจังหวะยกของห้องที่ ๓ นั้นได้เพิ่มกลวิธีพิเศษคือการสับดลงข้ามเสียง ๒ เสียงและบรรเลงลดลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๓ หลังจากนั้นลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงจังหวะยกของห้องที่ ๔ หลังจากนั้นลดลงมา ๒ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๔

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มต้นในจังหวะตกห้องที่ ๕ ในเสียง ล ต่อ หลังจากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงแล้วขึ้น ๕ เสียงในห้องที่ ๖ สิ้นสุดการขยี้ที่เสียง ท หลังจากนั้นดำเนินทำนองไล่ขึ้นไปทางเสียงสูงโดยข้าม ๒ เสียงมาในจังหวะตกของห้องที่ ๗ หลังจากนั้นเพิ่มกลวิธีพิเศษคือการใช้นิ้วควงในจังหวะยกของห้องที่ ๘ เพื่อให้เกิดสีตันของเสียงเพิ่มมากขึ้นหลังจากนั้นจบท้ายด้วยเสียง ม ในจังหวะตกแล้วประคองเสียง ม ไว้เพื่อส่งไปในบรรทัดถัดไป

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสับด ๒ เสียง, การขยี้ ๕ เสียง, การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๑๑๑

----	----	----	----	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดนี้เป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่แล้วคือประคองเสียง ม จนหมด

บรรทัด

บรรทัดที่ ๑๑๒

-ทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	-รรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรก มีทำนองไล่ขึ้น โดยเริ่มทำนองที่จังหวะยกหลังจากนั้นไล่ขึ้นมาโดยข้ามเสียง ๒ เสียงแล้วบรรเลงไล่ขึ้นอีก ๑ เสียงในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองไล่ขึ้นโดยสองเสียงแรกติดกันจากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วบรรเลง ๒ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยเริ่มที่เสียง ท จากนั้นข้ามขึ้นไปทางสูง ๓ เสียงแล้วลดลง ๑ เสียงจากนั้นดำเนินทำนองลดเสียงลงมาอีก ๓ เสียงเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดย ๓ เสียงแรกไล่ลงมาติดกันจากนั้นข้าม ๒ เสียงลงจังหวะตกเสียง ม

ในวรรครับมีกระสวนแบบข้ายเสียงสำคัญอยู่กับที่ โดยในห้องที่ ๕ ใช้การดำเนินทำนองแบบข้ายเสียง ๓ เสียงในเสียง ร ทั้งนี้เพื่อให้ทำนองเกิดความหนักแน่นหลังจากนั้นในห้องที่ ๖ ใช้การดำเนินทำนองแบบข้ายเสียง ๓ เสียงอยู่ที่เสียง ม แต่ได้เพิ่มความซับซ้อนของทำนองโดยการเพิ่มเสียง ช ในต้นประโยค หลังจากนั้นในห้องที่ ๗ ย้อนกลับมาข้ายเสียง ๓ เสียงที่ ร อีกครั้งแต่ได้เพิ่มความซับซ้อนของทำนองโดยเพิ่มเสียง ท ในต้นประโยค ในห้องที่ ๘ ย้อนกลับมาข้ายที่เสียง ม อย่างเดียวกันกับห้องที่ ๖ อีกครั้งหนึ่ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๓

ลทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	ชรรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๑๓ มีลักษณะทำนองที่คล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๑๒ แต่มีการเพิ่มความซับซ้อนให้กับทำนองคือเพิ่มเสียง ล ในห้องที่ ๑ ของวรรคทำ และเพิ่มเสียง ช ในห้องที่ ๕ ของวรรครับ

บรรทัดที่ ๑๑๔

รุ่มร่า	มุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ เริ่มต้นด้วยเสียง ร หลังจากนั้นได้เสียงขึ้น ๑ เสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมจากนั้นไล่ลงข้ามเสียงลงมาอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๒ ไล่ลงโดยใช้เสียงเรียงติดกัน ๒ เสียงในจังหวะยก จากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วไล่ลงติดกันอีก ๒ เสียงในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ไล่เสียงลงโดยเริ่มที่เสียง ร หลังจากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วไล่ลงต่อไปอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ ไล่ลงแบบติดกัน ๒ เสียงแล้วข้าม ๒ เสียง ไล่ลงอีก ๒ เสียง

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงสูง ในห้องที่ ๕ จังหวะยกไล่ขึ้น ๒ เสียงติดกันแล้วข้าม ๒ เสียงไปบรรเลงทางไล่ขึ้นอีก ๒ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินงานที่ไล่ลงคือเริ่มต้นที่เสียง ช แล้วไล่ขึ้นไปเสียง ล แล้วย้อนกลับลงมาถึงเสียง ช จากนั้นข้าม ๒ เสียงมาลงจังหวะตกที่เสียง ร ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงแล้วไล่ขึ้น ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบสับลง ๒ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๕

รุ่มร่า	มุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในบรรทัดที่ ๑๑๕ มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๑๔ แต่ในบรรทัดนี้มีการเปลี่ยนแปลงทำนองในห้องที่ ๑ คือจากเดิมเป็น ร มาเป็นเสียง ช ทั้งนี้เพื่อให้ท่วงทำนองมีความหลากหลายไม่ซ้ำซาก และเป็นการแสดงถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๖

ซ้ล้ซ้ม่	ซ้ล้ซ้ร้	ม่ร้ท้ร้	ม่ร้ซ้ม่	ท้ล้ท้ซ้	ล้ม่ซ้ร้	ม่ร้ท้ร้	ม่ร้ซ้ม่
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี
กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ซ ล ท x ร ม x
ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ และห้องที่ ๒ มีทำนองในจังหวะยกที่เหมือนกันคือ ซ้ล้ แต่ทั้งนี้ในจังหวะตกห้องที่ ๑ เป็น ซ้ม่ ส่วนในจังหวะตกห้องที่ ๒ เป็น ซ้ร้ ทั้งนี้เพื่อให้ท่วงทำนองมีความซับซ้อนเกิดเป็นมิติขึ้น ส่วนในห้องที่ ๓ และที่ ๔ มีทำนองในจังหวะยกที่เหมือนกันคือ ม่ร้ แต่มีจังหวะตกที่แตกต่างกันคือ ในห้องที่ ๓ เสียงตกคือ ท้ร้ ส่วนห้องที่ ๔ เสียงตกคือ ซ้ม่ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์เดียวกันก็คือ เพื่อให้ท่วงทำนองมีความหลากหลายในเรื่องของเสียง

ในวรรครับมีทำนองที่มีลักษณะไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้วิธีการดำเนินงานแบบกลอนสับลง ส่วนในห้องที่ ๖ ยังใช้วิธีการดำเนินงานแบบเดียวกัน ส่วนในห้องที่ ๗ มีการดำเนินงานแบบไล่ลงแล้วไล่กลับโดยมีเสียงหลักประจำห้องคือเสียง ร้ หลังจากนั้นในห้องที่ ๘ ใช้วิธีการดำเนินงานแบบสับลง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๗

ซ้ล้ซ้ม่	ซ้ล้ซ้ร้	ม่ร้ท้ร้	ม่ร้ซ้ม่	ท้ล้ท้ซ้	ล้ม่ซ้ร้	ม่ร้ท้ร้	ม่ร้ซ้ม่
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

ในบรรทัดที่ ๑๑๗ มีวิธีการดำเนินงานเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๑๖

บรรทัดที่ ๑๑๘

ท่ล่ท่ซ้	ล่ล่ซ้ร้	ม้ร้ท่ร้	ม้ร้ซ้ม้	ท่ล่ท่ซ้	ล่ล่ซ้ร้	ม้ร้ท่ร้	ม้ร้ซ้ม้
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลักษณะเด่นคือเป็นการลดรูปจากบรรทัดที่ ๑๑๗ คือการบรรเลงที่ตัดทอนลงมาเหลือเพียงครึ่งหนึ่งของบรรทัดที่ ๑๑๗ คือเหลือเพียงวรรคที่มีลักษณะทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๑ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกลอนสับลง ส่วนในห้องที่ ๒ ยังใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเดียวกัน ส่วนในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงแล้วไล่กลับโดยมีเสียงหลักประจำห้องคือเสียง ร หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบสับลง

ในวรรคครบมีการดำเนินทำนองในแบบเดียวกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๙

ซ้ล่ซ้ร้	ซ้ล่ซ้ม้	ซ้ล่ซ้ร้	ซ้ล่ซ้ม้	ซ้ร้ซ้ม้	ซ้ร้ซ้ม้	ซ้ร้ซ้ม้	ซ้ร้ซ้ม้
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในห้องที่ ๑ เริ่มทำนองที่เสียง ซ แล้วไล่ขึ้นไปอีก ๑ เสียงหลังจากนั้นลดลงมาคืบอีก ๑ เสียง แล้วข้าม ๒ เสียงหมดห้องที่เสียง ร ส่วนในห้องที่ ๒ มีลักษณะคล้ายกันเพียงเปลี่ยนลูกตกท้ายห้องเป็นเสียง ม ส่วนในห้องที่ ๓ และ ๔ มีลักษณะเหมือนกันกับห้องที่ ๑ และ ๒

ในวรรคครบมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกลอนสับสลับเสียงสูงกับต่ำคือสลับกันระหว่างเสียง ร ในจังหวะยก และเสียง ม ในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ซ ในห้องที่ ๕-๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

ลูกโยนที่ ๕ เสียง ลา
บรรทัดที่ ๑๒๐

ซม්රืรท	ลขทล	ซมลซ	มรซม	รคฺมร	คฺทฺรคฺ	ทลคฺท	ลขทล
---------	------	------	------	-------	---------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บไล่เสียงลงแบบข้ามเสียงในห้องที่ ๑ ในห้องที่ ๒ มีการย้อนกลับขึ้นไปทางสูงในจังหวะก่อนตกจากนั้นไล่ลงกลับคืน ในห้องที่ ๓ ยังคงไล่ลงมาจากเสียงสูงหลังจากนั้นย้อนกลับไปที่เสียงสูง ๑ เสียงคือจังหวะก่อนตก

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยมีการดำเนินทำนองในลักษณะกลอนพันคือในแต่ละห้องบรรเลงไล่ลง ๒ เสียงติดกันจากนั้นย้อนคืนกลับไปที่เสียงสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงมาอีก ๑ เสียง จากนั้นในห้องถัดไปก็ไล่ลงมาอีก ๑ เสียงโดยในบรรทัดนี้เสียงดังกล่าวจะอยู่ที่เสียง ค ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียงแต่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความกลมกลื่นของทำนองก่อนที่จะเปลี่ยนเสียงมาเป็นกลุ่มโยนเสียง ล หลังจากนั้นไล่ลงมาอีก ๑ เสียง แล้วย้อนกลับไปที่เสียงสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงมาอีก ๑ เสียง จากนั้นทำแบบเดิมเรื่อยไปก็จะได้เสียงที่มีลักษณะร้อยต่อกันเป็นเกลียวคล้ายการม้วนพันกันของท่วงทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๑

ซทลคฺซ	ลทคฺร	คฺมรซ	คฺมรคฺ	ซรซล	รืลทค	ทคฺรมี	รืลทล
--------	-------	-------	--------	------	-------	--------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องแรกเริ่มต้นที่เสียง ซ หลังจากนั้นกระโดดข้ามเสียงมาทางสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงไปอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๒ ไล่เสียงจากต่ำไปสูงเริ่มต้นที่เสียง ล แล้วหมดห้องที่เสียง ร ในห้องที่ ๓ มีการใช้ลักษณะการดำเนินทำนองแบบสับกระโดดข้ามเสียงโดยในจังหวะขกระโดดข้าม ๒ เสียง และในจังหวะตกกระโดดข้าม ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเสียงแรกอยู่ที่ ค หลังจากนั้นข้ามเสียงมาทางสูงคือเสียง ม แล้วไล่เสียงลงไปทางเสียงต่ำอีก ๒ เสียง เมื่อฟังแล้วทำนองจะมีลักษณะพุ่งขึ้นไปทางสูงแล้วค่อย ๆ ไล่ทำนองลงมาทางเสียงต่ำอีกครั้ง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในท้องที่ ๕ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงคือมีเสียงหลักอยู่ที่เสียง ช หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบกระโดดลงคือใช้เสียง ร ในจังหวะยก และใช้เสียง ด ในจังหวะตก เมื่อฟังโดยรวมทำนองจะมีลักษณะไปทางต่ำทีและไปทางสูงที ทำให้ท่วงทำนองมีความสนุกสนานมากขึ้น ในท้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นคือใช้เสียงแรกที่เสียง ร แล้วดำเนินทำนองข้ามมาทางเสียงต่ำ ๓ เสียง หลังจากนั้นไล่ขึ้นไปทางเสียงสูงอีก ๒ เสียง เมื่อฟังโดยรวมจะได้ยินเสียงโดยรวมคล้ายกับการม้วนขึ้นของท่วงทำนอง ในบรรทัดที่ ๗ และ ๘ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงคือในท้องที่ ๗ มีการไล่ทำนองขึ้น ๔ เสียงโดยไม่ข้ามเสียงใด ๆ หลังจากนั้นในท้องที่ ๘ ก็ไต่ย้อนกลับมาทางเสียงต่ำโดยไม่ข้ามเสียงใด ๆ เมื่อฟังทำนองช่วงนี้โดยรวมแล้วจะมีลักษณะไล่ขึ้นแล้วไล่ลงอย่างเป็นระบบ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๒

ชมมม	รมชค	ทมรืล	ทลชม	---ล (ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)ท"	----
------	------	-------	------	---------------	----------	------------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยมีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงที่ท้องที่ ๑ คือข้ามที่เสียง ม ๑ ครั้งเพื่อให้ทำนองมีความหนักแน่น หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ข้ามเสียงในท้องที่ ๒ ในท้องที่ ๓ นั้นมีการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเสียงแรกอยู่ที่เสียง ท หลังจากนั้นข้ามเสียงไปทางเสียงสูง ๓ เสียงแล้วไต่กลับลงมาทางเสียงต่ำ ส่วนในท้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงข้ามเสียง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำขึ้นไปเสียงสูง โดยในท้องที่ ๕ มีการใช้วิธีการบรรเลงแบบครั้นลมยามจากท้องที่ ๕ แล้วผ่านไปท้องที่ ๖ และ ๗ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหยุดเสียงในเสียง ท ในจังหวะตกของท้องที่ ๖ แล้วปล่อยทำนองให้เงียบในท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การครั้นลม, การชะงักลม

บรรทัดที่ ๑๒๓

----	---ร	-ร--	---ม	----	-ช-ม	----	ชมชม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคนี้มีการปล่อยจังหวะในห้องแรก หลังจากนั้นใช้เสียง ร กลางในห้องที่ ๒ และ ร ควบในจังหวะยกห้องที่ ๓ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในเรื่องของเสียง หลังจากนั้นหมดทำยวรรค ทำด้วยเสียง ม

ในวรรคนี้มีเสียงสำคัญอยู่ที่เสียง ม แต่มีการเพิ่มเติมสีตันของทำนองด้วยการใช้เสียงควบ ช ในจังหวะยกห้องที่ ๖ และห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควบ

บรรทัดที่ ๑๒๔

----	----	-- <u>ลชมชม</u>	---ล	----	----	----	----
------	------	-----------------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคนี้มีการปล่อยทำนองใน ๒ ห้องแรกให้ว่าง หลังจากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนอง แบบขยี้ลง ๕ เสียง แล้วกลับมาขึ้นที่เสียง ล ในห้องที่ ๔

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การใช้เสียงควบ

บรรทัดที่ ๑๒๕

รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้ดทล
------	-------	------	-------	------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ด ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บโดยในห้องที่ ๑, ๒ และ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เหมือนกันแต่เปลี่ยนระดับเสียงจาก ร ปกติเป็น ร สูงในห้องที่ ๒ เพื่อให้ทำนองเกิดความหลากหลาย ส่วนในห้องที่ ๔ มีการเปลี่ยนลูกตกไปเป็นเสียง ด เพื่อส่งสำนวนเพลงไปยังวรรค รับ

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันกับห้องที่ ๑ ส่วนในห้องที่ ๖ มี
กระสวนทำนองแบบม้วนขึ้นคือเริ่มที่เสียง ร แล้วลดลงมา ๔ เสียง จากนั้นไล่ขึ้นย้อนกลับไป ห้อง
ที่ ๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่ขึ้นจาก ท หหมดห้องที่เสียง ม หลังจากนั้นไล่ลงกลับมาคืนที่ห้องที่ ๘
โดยเริ่มจากเสียง ร ไล่ลงมาจนถึงเสียง ล ในบรรทัดที่ ๑๒๕ นี้มีการใช้เสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกกลุ่ม
เสียงมาประกอบกับทำนองเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายยิ่งขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๖

รลทล	รลทล	รลทล	รลทล	รลทล	รลทล	ทดรม	รลทล
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๒๖ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๒๕

บรรทัดที่ ๑๒๗

รลทล	รลทล	ทดรม	รลทล	รลทล	รลทล	ทดรม	รลทล
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนิน
ทำนองแบบสับลง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงขึ้น ในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนอง
แบบไล่เสียงขึ้นและในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลง

ในวรรครับมีการดำเนินทำนองที่คล้ายคลึงกันกับวรรคทำแต่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงที่ ๑
ของห้องที่ ๕ เป็นเสียง ร สูงทั้งนี้เพื่อให้ทำนองไม่ซ้ำกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๘

รลทล	รลทล	ทดรม	รลทล	รลทล	รลทล	ทดรม	รลทล
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๒๘ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๒๗

บรรทัดที่ ๑๒๕

ร้ดทล	ร้ดทล	ชดทล	ร้ดทล	ร้ดทล	ร้ดทล	ชดทล	ร้ดทล
-------	-------	------	-------	-------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในแต่ละห้องของวรรคทำมีลูกตกเสียงเดียวกันคือเสียง ทล แต่มีการเปลี่ยนแปลงจังหวะขกของแต่ละห้องให้มีความหลากหลายดังนี้ ในห้องที่ ๑ จังหวะขกคือ ร้ด ในห้องที่ ๒ จังหวะขกคือ ร้ด ในห้องที่ ๓ จังหวะขกคือ ชล ในห้องที่ ๔ จังหวะขกคือ ร้ด

ในวรรครับมีลักษณะเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๐

ร้ดทล	ชดทล	ร้ดทล	ชดทล	ลลทล	ทลทล	ทลทล	-ท"-ล"
-------	------	-------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ช ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลง ๔ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๒ ใช้วิธีการบรรเลงแบบม้วนเสียงลง คือเริ่มเสียงที่เสียง ช จากนั้นข้ามขึ้นไป ๔ เสียง แล้วไล่ลงมาอีก ๒ เสียง จึงมีลักษณะคล้ายกับการม้วนตัวของเสียง ในห้องที่ ๓ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๑ ส่วนห้องที่ ๔ เหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรครับใช้วิธีการบรรเลงแบบย่ำเสียงโดยมีเสียงสำคัญคือเสียง ล โดยในห้องที่ ๕ มีการย่ำเสียง ล สองครั้งในจังหวะขก จากนั้นเปลี่ยนเป็นเสียง ท แล้วย่ำที่เสียง ล อีกครั้งตอนท้ายห้อง ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบสับย่ำอยู่กับที่ คือใช้เสียง ทล ในจังหวะขกและจังหวะตก ในห้องที่ ๗ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๖ ในห้องที่ ๘ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบหยุดชะงักเสียงทั้งจังหวะขกและจังหวะตกทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึถึงการสรุปท้ายโยนเพราะเมื่อทำนองเกิดการชะงักเล็กน้อยจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายอนนี้หมดแต่เพียงเท่านั้น

กลวิธีพิเศษที่พบ การชะงักลม

ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

บรรทัดที่ ๑๓๑

-มมม	ลฟฟฟ	ทลฟล	มฟลท	ลทรมั	ฟิมัรท	ครัมร	ดทลฟ
------	------	------	------	-------	--------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยมีการดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียงเดิม ๑ ครั้งในห้องที่ ๑ เพื่อให้ทำนองมีความหนักแน่น หลังจากนั้นไล่ทำนองขึ้นไปอีก ๑ เสียงโดยไปอยู่ที่เสียง ล ในจังหวะยกห้องที่ ๒ หลังจากนั้นซ้ำเสียง ฟ อีก ๑ ครั้งเพื่อเพิ่มความหนักแน่นเข้าไปอีก หลังจากนั้นในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นย้อนกลับในจังหวะตก ส่วนในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๒ เสียงแล้วข้าม ๒ เสียงแล้วไล่ขึ้นอีก ๒ เสียง

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่ขึ้น (ลท) ๒ เสียงติดกันแล้วข้ามเสียง ๑ เสียงจากนั้นไล่ขึ้น ๒ เสียง ในห้องที่ ๖ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงโดยเริ่มจากเสียง ฟ แล้วไล่ลงมา ๑ เสียงหลังจากนั้นข้าม ๑ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๗ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๑ เสียงหลังจากนั้นไล่ลงอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง ๑ เสียงแล้วข้าม ๑ เสียงจบท้ายห้องที่เสียง ฟ ในวรรครับจะสังเกตเห็นได้ว่าเป็นการใช้เสียง ค ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดทั้งนี้เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกันระหว่างการเปลี่ยนเสียงนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๒

มรัทล	รทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	-ฟ-ล	-ท-ร	---ม	(ฟิมัร)-(มฟ)
-------	------	------	------	------	------	------	--------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ไล่ลงตามบันไดเสียง ๔ เสียงโดยเริ่มต้นที่เสียง ม ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่เสียง ร ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ท ห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ล

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงในห้องที่ ๕ เริ่มทำนองด้วยเสียง ฟ ในจังหวะยก และเสียง ล ในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ยังคงดำเนินทำนองเฉพาะในจังหวะยก และจังหวะตกเช่นเดียวกับห้องที่ ๕ โดยในห้องที่ ๖ มีจังหวะยกอยู่ที่เสียง ท และจังหวะตกอยู่ที่เสียง ร จากนั้นประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองไปยังห้องที่ ๗ โดยในห้องที่ ๗ นั้นบรรเลงเฉพาะในจังหวะตกที่เสียง ม หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสลับ ๒ ครั้งคือสับดลง ๑ เสียงในจังหวะยกหลังจากนั้น สลับขึ้น ๒ เสียงในจังหวะตก

กลวิธีพิเศษที่พบ การสลับ ๑ เสียง, การสลับ ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๓

---	---ล	---	---ฟ	--ลท	---	---ล	---
-----	------	-----	------	------	-----	------	-----

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำเริ่มต้นทำนองที่ห้องที่ ๒ คือเสียง ล แล้วประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองไปยังตัวโน้ตถัดไปคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๔

ในวรรคเริ่มทำนองที่จังหวะตกในห้องที่ ๕ คือเสียง ลท หลังจากนั้นลอยจังหวะแล้วเริ่มทำนองถัดไปคือเสียง ล ในห้องที่ ๗ แล้วลอยจังหวะส่งไปยังห้องที่ ๘

จะสังเกตเห็นว่าในบรรทัดนี้ตัวโน้ตจะไม่ค่อยลงกับจังหวะเท่าใดนักหากนำไปเทียบกับหน้าทับเนื่องจากการเป็นวิธีการบรรเลงแบบลอยจังหวะของปีนนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๔

---ร	---	---ม	--(ฟมร)	--มฟ	---	---	---
------	-----	------	---------	------	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มวรรคทำห้องที่ ๑ ด้วยเสียง ร แล้วปล่อยลอยจังหวะในห้องที่ ๒ หลังจากนั้นเริ่มทำนองในจังหวะตกห้องที่ ๓ ด้วยเสียง ม ตามด้วยการดำเนินทำนองแบบสับดลง ๑ เสียงในห้องที่ ๔

ในวรรครับดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะตกของห้องที่ ๕ หลังจากนั้นปล่อยลยจังหวะ
ในห้องที่ ๖-๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๕

---	---ถ	---	---ม	---	---ร	---ม	---รท
-----	------	-----	------	-----	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ถ ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำเริ่มทำนองที่เสียง ถ ในจังหวะตกห้องที่ ๒ แล้วปล่อยลยจังหวะผ่านห้องที่ ๓
ไปแล้วเริ่มทำนองอีกครั้งคือเสียง ม ในลูกตกห้องที่ ๔ จากนั้นลยจังหวะยาวไปยังวรรครับ

ในวรรครับเริ่มทำนองที่เสียง ร ในจังหวะตกของห้องที่ ๖ หลังจากนั้นลยจังหวะส่งไปยัง
ห้องที่ ๗ จนถึงจังหวะตกของห้องที่ ๗ จึงบรรเลงเสียง ม หลังจากนั้นลงท้ายที่จังหวะตก รท ที่ห้อง
ที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๖

---	---ถ	---	---ร	---ม	---	--(ฟมร)	--(มฟ)
-----	------	-----	------	------	-----	---------	--------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ถ ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำเริ่มทำนองที่
เสียง ถ ในห้องที่ ๒ แล้วลยจังหวะผ่านห้องที่ ๓ หลังจากนั้นลงท้ายวรรคด้วยเสียง ร ในจังหวะตก
ของห้องที่ ๔

ในวรรครับเริ่มต้นทำนองที่เสียง ม ในจังหวะตกห้องที่ ๕ จากนั้นลยจังหวะผ่านห้องที่ ๖
หลังจากนั้นสะบัดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๗ หลังจากนั้นสะบัดขึ้น ๒ เสียงอีกครั้งในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๗

---	---	---	---	---	---	---	---
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ในบรรทัดนี้ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบปล่อยลยจังหวะทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ ๑๓๘

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคทำนั้นมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในวรรคทำนองบรรเลงไปทางระดับเสียงสูงจากนั้นบรรเลงลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ บรรเลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ แล้วบรรเลงไปทางระดับเสียงสูง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ บรรเลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓

ในวรรครับห้องที่ ๕ มีการเคลื่อนที่ลงมาทางระดับเสียงต่ำโดยมีการดำเนินงานแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๖ มีทำนองไล่ลงเริ่มจากเสียง ล หลังจากนั้นข้ามเสียงมาเป็นคู่ ๓ แล้วไล่เสียงลงติดกัน ๓ เสียง ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นโดยมี ๒ เสียงแรกติดกัน จากนั้นข้าม ๑ เสียงแล้วลดลงมาเป็นคู่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงในเสียงที่ติดกัน ๓ เสียงแรก หลังจากนั้นย้อนกลับขึ้นไปหมดประโยคที่เสียง ฟ

กลวิธีพิเศษ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๙

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในบรรทัดนี้มีทำนองที่เหมือนกันกับบรรทัดที่....แต่มีการเปลี่ยนแปลงในห้องที่ ๘ คือ เปลี่ยนลูกตกในจังหวะตกของห้องจากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๐

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
-------	------	-------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๔๐ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๓๘

บรรทัดที่ ๑๔๑

ร้มีรท	ถฟลท	ร้มีร้	ร้ทลฟ	ถทลม	ถฟมร	มฟลม	ฟมรม
--------	------	--------	-------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๔๑ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๓๕

บรรทัดที่ ๑๔๒

ถลลร	ถลลฟ	ถลลม	ถลลร	ถลลฟ	ถลลม	ถลลร	ถลลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีการดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียงเดิม ๓ เสียงคือเสียง ถ หลังจากนั้นมีการเพิ่ม
สีสันของทำนองโดยการเปลี่ยนลูกตกของแต่ละห้องให้แตกต่างกันออกไปดังนี้ ในห้องที่ ๑ มีลูก
ตกคือเสียง ร ในห้องที่ ๒ มีลูกตกคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๓ มีลูกตกคือเสียง ม ในห้องที่ ๔ มีลูกตก
คือเสียง ร ในห้องที่ ๕ มีลูกตกคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๖ มีลูกตกคือเสียง ม ในห้องที่ ๗ มีลูกตกคือเสียง
ร ในห้องที่ ๘ มีลูกตกคือเสียง ฟ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๓

ถลลร	ถลลฟ	ถลลม	ถลลร	ถลลฟ	ถลลม	ถลลร	ถลลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๔๓ มีลักษณะคล้ายกันกับบรรทัดที่ ๑๔๒ แต่มีการเปลี่ยนแปลงลูกตกของ
ห้องที่ ๘ จากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๔

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลูกตกของแต่ละห้องเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๔ แต่มีการเปลี่ยนแปลงทำนองเดิมคือการย้ายเสียงเดิม ๓ ครั้งให้มีการเคลื่อนไหวของทำนองมากขึ้นโดยการเปลี่ยนจังหวะขกของแต่ละห้องจากเสียง ล เป็นเสียง ท ในทุก ๆ ห้อง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๕

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลูกตกของแต่ละห้องเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๔ แต่มีการเปลี่ยนแปลงทำนองเดิมคือการย้ายเสียงเดิม ๓ ครั้งให้มีการเคลื่อนไหวของทำนองมากขึ้นโดยการเปลี่ยนจังหวะขกของแต่ละห้องจากเสียง ล เป็นเสียง ท ในทุก ๆ ห้อง และมีการเปลี่ยนลูกตกในห้องที่ ๘ จากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๖

กรลฟ	ลมกร	ลฟลม	กรลฟ	กรลฟ	ลมกร	ลฟลม	กรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคทำเป็นการลดรูปทำนองมาจากบรรทัดที่ ๑๔๕ คือยกเอาทำนองในส่วนของ จังหวะตกในห้องที่ ๑ มาไว้ในจังหวะยกของบรรทัดนี้ จากนั้นนำจังหวะตกของห้องที่ ๒ ของ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาไว้ ณ จังหวะตกในห้องที่ ๑ ของบรรทัดนี้ ในห้องที่ ๒ เป็นการนำจังหวะตก ของห้องที่ ๑ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะยก ส่วนจังหวะตกเป็นการนำจังหวะตกในห้องที่ ๔ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก ในห้องที่ ๓ เป็นการนำลูกตกของห้องที่ ๕ บรรทัดที่ ๑๔๕ มา วาง ณ จังหวะยก จากนั้นนำลูกตกของห้องที่ ๖ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก ในห้องที่ ๔ เป็นการนำจังหวะตกของห้องที่ ๗ ในบรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะยกจากนั้นนำจังหวะตกของ ห้องที่ ๘ ในบรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก

ในวรรคนี้มีลักษณะลดรูปเช่นเดียวกันกับวรรคทำ โดยในวรรครับนั้นเป็นการลดรูปจาก บรรทัดที่ ๑๔๕ ดังนั้นจึงมีลักษณะของการลดรูปในวิธีเดียวกัน

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๗

กรลฟ	ลมกร	ลฟลม	กรลฟ	กรลฟ	ลมกร	ลฟลม	กรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๔๗ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๖

บรรทัดที่ ๑๔๘

ลทรม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม	ลทรม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นโดยเริ่มต้นที่เสียง ล จากนั้นไล่ขึ้น ๑ เสียง แล้วข้าม ๑ เสียงจากนั้นบรรเลงต่อไปอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงสลับกับไล่ขึ้น ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบสับลง ๒ ครั้ง ในห้องที่ ๔ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรคนี้มีลักษณะเหมือนกับวรรคทำทุกประการ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๙

ฟมลม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินงาน

ในบรรทัดนี้เป็นการลดรูปทำนองจากบรรทัดที่ ๑๔๘ โดยการยกห้องที่ ๓-๔ จากบรรทัดที่ ๑๔๘ มาไว้ที่ห้องที่ ๑-๒ ของบรรทัดนี้ และได้ยกห้องที่ ๗-๘ ของบรรทัดที่ ๑๔๘ มาไว้ที่ห้องที่ ๓-๔ ของบรรทัดนี้

ในวรรคนี้มีลักษณะลดรูปมาจากวรรคทำอีกทีหนึ่งคือ การนำห้องที่ ๒ มาไว้ในห้องที่ ๕ และนำห้องที่ ๔ มาไว้ในห้องที่ ๖ จากนั้นในห้องที่ ๗ และ ๘ เป็นการซ้ำกันของห้องที่ ๕ และ ๖

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๕๐

ซัดซั้ว	ซั่มรีด	ทดรีด	ทลชม	ททลท	มลชม	ถูรุดู	รุดูดู
---------	---------	-------	------	------	------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๖ กับทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลง ในห้องที่ ๒ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลงโดยเริ่มที่เสียง ซ หลังจากนั้นข้ามเสียงลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ แล้วไล่ลงมาหมดที่เสียง ค ในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลงติดกัน ๓ เสียง จากนั้นข้ามเสียงลงมาเป็นคู่ ๓

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ มีการย่ำเสียง ท ๒ ครั้งในจังหวะยก จากนั้นเลื่อนลงมาเป็นเสียง ล แล้วเลื่อนขึ้นกลับคืนไปที่เสียง ท อีกครั้ง ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเริ่มต้นที่เสียง ม แล้วข้ามไปข้างสูง ๔ เสียงแล้วไล่กลับลงมาทางเสียงต่ำอีกครั้ง ในห้องที่ ๗ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลงเช่นเดียวกันโดยเสียงแรกอยู่ที่ ถ จากนั้นย้อนข้ามมาทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วไล่กลับลงไปคืน ในห้องที่ ๘ มีการย่ำเสียงสำคัญคือเสียง ค ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๕๑

ซรซล	รืลทด	ทดรีด	ทลซล	รรมฟซ	ลมซล	ดรัมรี	ซั่มรีด
------	-------	-------	------	-------	------	--------	---------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๖ กับทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในห้องที่ ๑ นั้นมีการบรรเลงไล่ลงแล้วไล่ขึ้น ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นคือเริ่มต้นที่เสียง ร แล้วลดลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ จากนั้นไล่ขึ้นกลับไปคืน ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๓ เสียงแล้วย้อนกลับลงมาอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลง ๓ เสียงแล้วข้ามไปเป็นเสียงคู่ ๕

ในวรรครับห้องที่ ๕ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๔ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นโดยเสียงแรกอยู่ที่ ถ จากนั้นลดลงมาเป็นคู่ ๔ แล้วไล่ย้อนกลับขึ้นไป ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลง ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๕๒

---ซ	---ล	-ซ-ค	-ท-ค	--รมี	ซมี-ร	--(มีรค)	-ท-ค
------	------	------	------	-------	-------	----------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยเริ่มห้องแรกด้วยเสียง ซ ใน จังหวะตก และต่อด้วยห้องที่ ๒ คือเสียง ล ในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ซ ในจังหวะยก และจังหวะตกอยู่ที่เสียง ค ในห้องที่ ๔ จังหวะยกอยู่ที่เสียง ท และย้อนกลับไปยังลูกตก ค เช่นเดียวกันกับห้องที่ ๓

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนิน ทำนองแบบไล่ขึ้น ๒ เสียงติดกันในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยก จากนั้นจังหวะตกอยู่ที่เสียง ร ในห้องที่ ๗ มีการใช้วิธีการบรรเลงแบบสลับลง ๑ เสียง ในห้องที่ ๘ มีการใช้เสียงนอกบันไดเสียงคือเสียง ท ในจังหวะยก จากนั้นจบเพลงด้วยเสียง ค

กลวิธีพิเศษที่พบ การสลับค ๑ เสียง

สรุปท้ายบท

จากการวิเคราะห์การใช้กลวิธีพิเศษและการดำเนินทำนองทางเดี่ยวปีในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยสามารถแบ่งแสดงการวิเคราะห์ออกเป็น ๖ โขน ในแต่ละโขนมีประเด็นการวิเคราะห์ ๔ ประเด็นคือ

กลุ่มลูกโขน

กลุ่มเสียงปัญญามูล (Penta-Centric)

ลักษณะวิธีการดำเนินทำนอง

การใช้กลวิธีพิเศษ

ซึ่งผลจากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สามารถสรุปผลการดำเนินทำนองในทางเดี่ยวปีใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้ดังนี้

กลุ่มลูกโขนที่ ๑

กลุ่มลูกโขนที่ ๑ เป็นกลุ่มลูกโขนเสียง โด โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ถ x ซึ่งอยู่ในระดับเสียงนอก จัดเป็นกลุ่มทำนองลูกโขนที่มีความยาวมากที่สุด ในบรรดากลุ่มลูกโขนทั้งหมด ลักษณะการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโขนเสียงนี้ อยู่ที่ที่มีความหลากหลายในลักษณะของการดำเนินทำนอง ซึ่งเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบ มีการใช้ลมหวน และการครั้นนิ้ว ครั้นลมผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าในกลุ่มลูกโขนที่ ๑ เสียง โด นี้มีการเน้นเรื่องการดำเนินทำนองแบบหวนและการลอยจังหวะเป็นเอกลักษณ์ประจำโขน ตลอดทั้งเน้นในเรื่องของการดำเนินทำนองที่มีการใช้กลวิธีพิเศษอย่างหลากหลาย

กลุ่มลูกโขนที่ ๒

กลุ่มลูกโขนที่ ๒ เป็นกลุ่มลูกโขนเสียง เร โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ถ ท x ซึ่งอยู่ในระดับเสียงกลางแหบ จัดเป็นกลุ่มทำนองลูกโขนที่มีความยาวมาก กลุ่มหนึ่ง รongมาจากกลุ่มลูกโขนที่ ๑ ลักษณะการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโขนเสียงนี้ อยู่ที่ความหลากหลายในเรื่องของการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับกลุ่มลูกโขนที่ ๑ แต่มีการเพิ่มกลวิธีการบรรเลงแบบพิเศษคือการใช้เสียงควงเพื่อให้เกิดสีสันของทำนอง จึงสรุปได้ว่าในกลุ่มลูกโขนที่ ๒ เน้นสีสันของเสียงโดยการใช้เสียงควงต่าง ๆ และการเพิ่มทำนองเป็นทำนองเก็บในช่วงท้าย ๆ ของโขนเพื่อส่งทำนองไปยังทำนองหลักที่เน้นการบรรเลงแบบเก็บทั้งหมด

กลุ่มทำนองหลัก

กลุ่มทำนองหลัก ของเพลงกราวโนนี้ ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ล\ ท\ ค\ x\ ม\ ฟ\ x$ กลุ่มเสียงปัญจมูล $ร\ ม\ ฟ\ x\ ล\ ท\ x$ และกลุ่มเสียงปัญจมูล $ท\ ค\ ร\ x\ ฟ\ x$ นับว่าเป็นช่วงที่มีความหลากหลายในเรื่องระดับเสียงมากที่สุดของเดี่ยวปี่ใน โดยลักษณะของการดำเนินทำนองทั่วไป พบว่ามีการดำเนินทำนองโดยใช้ทำนองหลักเป็นโครงสร้างในการดำเนินทำนอง ซึ่งจะใช้การบรรเลงเก็บโดยมีการแทรกกลวิธีต่างๆ ไว้ แต่จะน้อยกว่ากลุ่มลูกโยนที่ ๑ และกลุ่มลูกโยนที่ ๒

กลุ่มลูกโยนที่ ๑

กลุ่มลูกโยนที่ ๑ เป็นกลุ่มลูกโยนเสียง ที โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ร\ ม\ ฟ\ x\ ล\ ท\ x$ โดยการดำเนินทำนองนี้ยังมีเค้าโครงของทำนองหลักเหลืออยู่ จึงอนุมานได้ว่าเป็นกลุ่มลูกโยนที่ใช้สำหรับปิดเนื้อทำนองหลักของเพลงกราวโน

กลุ่มลูกโยนที่ ๔

กลุ่มลูกโยนที่ ๔ นี้เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง มี ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ซ\ ล\ ท\ x\ ร\ ม\ x$ ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวาน ในช่วงต้น ๆ และดำเนินทำนองแบบเก็บในช่วงท้ายเพื่อส่งทำนองให้ลูกโยนถัดไป

กลุ่มลูกโยนที่ ๕

กลุ่มลูกโยนที่ ๕ นี้เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง ลา การดำเนินทำนองนั้นดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล $ค\ ร\ ม\ x\ ซ\ ล\ x$ ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ มีลักษณะที่โดดเด่นในเรื่องของการดำเนินทำนองที่ความหลากหลาย ทั้งในส่วนของการดำเนินทำนองแบบหวาน การดำเนินทำนองเป็นแบบลอยจังหวะ และการดำเนินทำนองแบบเก็บกลุ่มลูกโยนนี้เป็นวิธีการดำเนินทำนองที่พลิกแพลงอย่างมาก ประการหนึ่งลักษณะการดำเนินทำนองเป็นลักษณะของการดำเนินทำนองอย่างพิเศษ กล่าวคือเป็นการดำเนินทำนองที่มีเสียงใดเสียงหนึ่งขึ้นเป็นพื้นเอาไว้ และผันเสียงตกสุดท้ายในแต่ละห้องให้แตกต่างกันออกไป เมื่อบรรเลงแล้วจะฟังดูจะมีลักษณะเสียงขึ้นพื้นดังอยู่โดยตลอดสร้างพื้นทำนองอย่างกว้างและค่อยเปลี่ยนเมื่อตอนจังหวะหนักในทุกห้อง ต่อมาจึงทำการทอนสำนวนนี้อีกครั้ง โดยในการทอนสำนวนได้ทำการยุบให้ลดลง ๑ เท่าตัวสังเกตได้จากทำนองต้นแบบที่ถูกยุบแล้วพบว่า เป็นลักษณะของการลดลงหนึ่งเท่าตัวของทำนองต้นแบบในครั้งแรก จึงนับว่ากลุ่มลูกโยนนี้เป็นกลุ่มลูกโยนที่ความหลากหลายในรูปแบบแห่งการดำเนินทำนองกลุ่มหนึ่ง

กลุ่มลูกโยนที่ ๖

กลุ่มลูกโยนที่ ๖ นี้ เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง ฟา การดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปญจมุข ร ม ฟ x ล ท x ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ ดำเนินทำนองแบบเก็บเป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นกลุ่มลูกโยนสุดท้ายของเพลง ดังนั้นจึงเน้นการแสดงศักยภาพความคล่องของผู้บรรเลงโดยเน้นทำนองเก็บให้มากจะมีหวานอยู่บ้างเป็นส่วนน้อย และมีการตัดทอนลดรูปสำนวนทำนองลงเรื่อยๆ ซึ่งนับเป็นวิธีการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้

ทำนองจบเพลง

ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปญจมุข ฅ ร ม x ซ ล x เป็นลักษณะการดำเนินทำนองแบบเก็บ ลักษณะที่โดดเด่นในช่วงทำนองปิดท้ายคือการนำเอาทำนองขึ้นต้นของเพลงมาเป็นทำนองปิดท้าย ทำให้สามารถแสดงถึงความรู้ที่พิเศษเรื่องของการประดิษฐ์ทำนองขึ้น - ลง ได้อย่างไพเราะและสมบูรณ์ ในการประดิษฐ์คิด ทางเดียวจากลักษณะของการดำเนินทำนองในแต่ละกลุ่มลูกโยนต่างๆ ดังที่สรุปไว้แล้วข้างต้นแล้วนั้น ส่วนแสดงถึงความเป็นยอดเยี่ยมในเรื่องของการดำเนินทำนองและการใช้กลวิธีพิเศษในแบบต่างๆ ที่ปรากฏในเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้เป็นอย่างดีสมกับที่เดี่ยวกราวในเป็นเพลงที่ได้รับการยกย่องให้เป็นยอดเยี่ยมทางเดี่ยวที่สำคัญในวงการดนตรีไทยและเป็นเพลงเดี่ยวที่สำคัญกับปี่ในอีกเพลงหนึ่ง

จากการวิเคราะห์การดำเนินทำนองในทางเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ พบว่าลักษณะการดำเนินทำนองในทางเดี่ยวอาศัยทำนองหลักของเพลงกราวในเป็นเค้าโครงในการดำเนินทำนองทั้งหมด โดยมีลูกโยนทั้งหมด 6 ลูกโยนซึ่งแต่ละโยนจะมีความสอดคล้องกับทำนองหลักของเพลงกราวใน

จากการวิเคราะห์เดี่ยวไปใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์พบการใช้ กลวิธีพิเศษต่างๆ ในการบรรเลงโดยเรียงลำดับจากการใช้มากน้อยต่างกันดังนี้

๑. เสียงควง	๕๑ ครั้ง
๒. การสะบัด ๑ เสียง	๓๕ ครั้ง
๓. การขยี้	๓๕ ครั้ง
๔. การหวนลม	๑๘ ครั้ง
๕. การสะบัด ๒ เสียง	๑๖ ครั้ง
๖. การพรมนิ้ว	๖ ครั้ง
๗. การชะงักลม	๕ ครั้ง
๘. การครั่นนิ้ว	๑ ครั้ง
๙. การครั่นลม	๒ ครั้ง
๑๐. การโหยลม	๒ ครั้ง

จะเห็นได้ว่าครูจำเนียรได้ประดิษฐ์เพลงนี้โดยต้องการแสดงถึงศักยภาพด้านความ คล่องแคล่วของนักดนตรีเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อพิจารณาจากการใช้กลวิธีพิเศษในการประพันธ์ แล้วจะเห็นได้ว่าครูจำเนียรมักจะใช้นิ้วควงในการดำเนินทำนอง และยังเน้นการสะบัด การขยี้ ซึ่ง ทั้งหมดทั้งมวลล้วนต้องอาศัยความคล่องแคล่วอย่างสูง

ลักษณะการดำเนินทำนองในเดี่ยวไปใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ มีลักษณะที่ โดดเด่นและถือเป็นเอกลักษณ์ของการดำเนินทำนองอยู่ที่การดำเนินทำนองแบบลอย จังหวะ ซึ่งปรากฏอย่างโดดเด่นมากในทุกกลุ่มโยน นอกจากนี้ลักษณะของการเป่าแบบลอยจังหวะ นี้หาพบได้ยากในเพลงเดี่ยวอื่นๆ จึงอาจนับได้ว่าการลอยจังหวะเป็นเอกลักษณ์สำคัญของเพลงกราว ใน

นอกจากในเรื่องการดำเนินทำนองแบบลอยจังหวะแล้ว การดำเนินทำนองด้วยกลวิธีพิเศษ ต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์อย่างลงตัวและไพเราะในการดำเนินทำนองก็ถือเป็นเอกลักษณ์ อีกอย่างหนึ่งของเพลงกราวในทางนี้ด้วยเช่นกัน ในส่วนของการดำเนินทำนองด้วยกลวิธีพิเศษที่ เป็นจุดเด่นของเพลงเดี่ยวกราวในทางนี้ คือการบรรเลงเสียงควง โดยเป็นกลวิธีที่มีความพิเศษและ ยาก ซึ่งกลวิธีนี้มีการบรรเลงโดยให้มีเสียงตรง และเสียงควง สลับกัน